

Št. 123

**AVGUST
2016**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

**KRALJI
TULICE**

**Uta
plja
nje**

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus,

Barbara Jozelj, Žiga Novak, Monika Buhančič - Biba

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Janez Kompare, Laura Ličer, Damjan Majkić,

Leah Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Ilustracija na ovitku:

Lara Arh

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Prazakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipa d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupec ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

PROSTI SLOG

foto: Tanja Vuzem

Posebna številka je vedno prav poseben izziv in kot da smo nagnjeni k preizpraševanju, ker kaj drugega literatura je? Čeprav spet: kakor za koga. Najde se dan, ko na plan izplavi dogodek. Levi breg Ljubljane v lahkotnem (skorajda) poletju, pozno popoldne, branje na prostem v prijetni senci zgrbljenih vrb, katerih veje se v ubranem plesu izmikajo lahnemu vetru. Takoj po branju pa – kot vselej – čas za vprašanja. Priložnostna obiskovalka izstrelila nekaj v stilu: »Kako sploh dobite ideje za zgodbe?« Seveda ne spregledam zabodene pogleda vprašanega, in ona je tip ženske, zaradi katere bi najraje vskočila in odgovor ponazorila z nakupi. Oči vržeš na zadevice, ki te najbolj pritegnejo, po možnosti ne na najbolj cenene, čeprav je izbira zmeraj kočljiva. In seveda nikoli ne veš, na kakšen odziv boš naletel. Splošna dopadljivost vsekakor ne sme biti merilo. Vsaj zame ne.

Kakor koli pa že je, pisanje na temo zahteva drugačen pristop od običajnega. Neomejena svoboda je okrnjena, kar pri nas ni ravno v navadi, in prilagoditev glede na omenjeno – nujna. *Leitmotif?* Priznam, dolgo smo se ukvarjali z naslovom, sprejemljivim za vse, no, vsaj za večino. Pravzaprav smo enega že izbrali, stal je, kot je treba, potem pa nas je iznenada zaneslo v povsem drugo smer – do utapljanja. Utapljanje ni vedno negativno. Možnosti je vsaj toliko kot udeleženi, za nameček pa obstaja tudi presečišče. Bi sploh lahko želeli več?

Nemudoma sem se zagnala v akcijo in naj kar takoj priznam; čakanje na tekste in zbiranje le- teh vedno prinese določeno vznemirjenje. Nikoli ne veš, kaj boš dobil. Kar še posebej velja za urednike cestnih časopisov. Točno to pomisel, vkodirano v (naše) uredniške možgane, je imenitno ubesedil ruski kolega. Ne bi se mogla bolj strinjati. K sodelovanju sem poleg *naših* pritegnila nekaj zunanjih avtoric/jev, ki jim literatura predstavlja pomemben del življenja, morda celo način, in ki so bili pripravljeni prijazno vskočiti. Točno tako je nastal omenjeni kolaž. S sencami, ki se lomijo na vodni gladini in včasih potujejo hitreje od svetlobne hitrosti. Smeri ni moč vselej natančno določiti, v tem je tudi čar. Z motivi pa vsi vemo, kako je.

Zabavala sem se ob branju in kajpada bi želela, da bi tudi vi doživeli podobno. Zato dodajam samo še, naj vam letošnje poletje ostane v nepozabnem spominu tudi po naši zaslugi.

MG

SPRENEVEDANJE:

**KADAR PAR DNI STAVKAM,
POVZROČAM »ENORMNO GOSPODARSKO ŠKODO«,
KADAR PRIDNO DELAM,
PA SEM SAMO »STROŠEK DELA«?!**

JURIJ KUNAYER

Kazalo:

2	UVODNIK
4	UTAPLJANJE
5	ODSEVI
6	UTAPLJANJE V ČRNINI
7	UTAPLJANJE
8	PLANKTON PODNAMA
9	KOT DA TONEM
11	STANOVANJE ŠT. 6
12	MOŠKI, KI JE IZGUBIL DUŠO
14	KAJ MI PRIDE NA MISEL, KO SLIŠIM BESEDO UTAPLJANJE
15	SKUPNOST
16	JEST
17	UTAPLJANJE
18	UTAPLJANJE
21	KOFETKARJA XXL
21	NAJNIŽJI SKUPNI IMENOVALEC
22	NA AKORD
23	UTAPLJANJE
24	MORJE V PLJUČIH
25	KAM PA KAM
26	SESTRA
27	KAJ
28	VELIKI PLJUSK
29	ČOLN, KI ČAKA
30	TOLIKO LEPIH STVARI JE
31	MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK
32	SREČANJE S SVOJO DRUŽINO
32	BREZPLAČNE PRIREDITVE
34	RAZVEDRILLO

MERIM DUŠNO LUKNJO

KONEC DIHANJA IN PRETVARJANJA.

SPET.

LE TRI PRSTNE BLAZINICE STRAN OD SREČE,
KI SE USEDA V PREŽGANI PASULJ.

MOJE IZDIHE JE POJEDLA MEDUZA,
MOJE ZVEZDE SO IZDALI RUSI.

ŠE ČEŠPLJEVO MARMELADO ZAKURIM
PA BOM SVEČA.

KARMISS

foto: Aleksander Petric

03
KRALJI
ULICE

UTAPLJANJE

Gustl jebil odlju béznipjan,
Avgušтино jevozu zautam pulu Blan.
Avguština jezdejna Žalah,
Gustl mazdrugo sina.
Pjanjebil maludlu bézni,
maljebil pjanpa odvina.

Kobrowsky

UTAPLJANJE

Utapljanje. Toliko vsega mi gre po glavi ob misli na to. Sprva voda, ko pomislim globlje, pa občutki ... in se najdem v objemih, poljubčkih, ljubezni, pri puncih, pri starših, pri bivših, pri prijateljih, pri spominih na preteklost, pri strahovih pred prihodnostjo.

Nevtralnost, navada, rutina, tu se utapljam. Jemlje mi sapo, vzbuja dvom o smislu, ki ga želim doseči. Cilj, ki ga ne najdem oz. pot, po kateri mi ne uspe potovati. Vem, česa ne želim, ne znam si pa razjasniti tistega, kar želim. Vsakič, kadar podvomim vase, v svoje sposobnosti in svoj izgled, sem v stanju, ki mi jemlje zrak. Ne dobesedno, ampak se kaže kot občutek nemoči, neznanja, nezadovoljstva. Največji strah je, da se le preživljam in ne živim. Zavaja pričakovanje, da bo, ko bom dosegla želeno, drugače. Ker potem, ko tja prispem, je hkrati na obzorju nekaj drugega, kar moram doseči, in vse se nadaljuje znova.

Pretrgati krog v času, ko te objema strah, da nisi dovolj močan, spreten, pameten, lep, izkušen ter nimaš dovolj znanja že za navadno delo, s katerim bi se preživljal ... Kako zaplavati? V svetu, kjer gre vse po zlu in razmišljaš, kdo si zasluži smrt, da bi prevladal mir, in se čudiš vsemu temu sovraštvu. V času, ko ne upaš domov, saj je vse po starem ali pa še slabše ... Kako si upati tvegati? Koga novega spoznati, če se sploh ne spomniš, kako si dosegel zdajšnje nelagodje, a kljub temu vsaj neko varnost? Je bolj boleče, če si brez podpore ali kadar polagajo upanje vate? Nelagodje, dvom je z leti naučena domača varnost, saj to je življenje. Garanje, konflikti, nespečnost, utrujenost, izčrpanost dajejo pobudo varnosti in tako je prav, saj so sanje dosegljive le po tej poti. Koga so učili drugače? Le kaj bi bil človek brez občutka krivde? Kako biti človek brez občutka krivde? Kako biti živ brez občutka krivde?

Ustvarjanje, spoznavanje, izkušnje. Se zgubiti v pogledu, ne da bi mislil, da se moraš v njem zgubiti. Poljubljati brez

razmišljanja, kaj počneš. Ob nekom se sprehajati, brez želje tega drugega držati ujetega. Prečkati samoto sam s sabo ter videti barve v vsej svoji lepoti.

Pogled na sliko ali fotografijo te prevzame, pogled pred tabo pa ti je dolgočasen, brez pomena. Razen kadar se napihuješ v družbi, v kateri želiš očarati s svojim bitjem in obstojem.

Tolikokrat razmišljam, a občudujem obdobje, v katerem se izgubim. Utopim se, tokrat v lepoti, ki je ne znam opisati, pa daj da vseeno poskusim.

Slika je čista. Vid zaznava ostrino, nad katero je presenečen, se ne čudi, ampak občuduje novost, ki jo tudi že pozna, a je še nikdar ni pogledal. Metuljčki, pravzaprav mravljinici, ki potujejo ob določeni misli ali pa ob stiku. In stisne me. Nekje v srcu, kot da zadržujem občutek, držim ga ... Nakar se spusti in mi potuje po telesu, povsem različno, a na določenih točkah žgečljivo. Že samo vonj nečesa pa vibrira telo. Povsem me povleče, tudi stran s poti, in uživam, dokler traja. En pogled pod pravim kotom in ujamem gubico nasmeška, ki me preplavi. In cenim to izkušnjo, vdihavam jo, zaprem oči. Včasih nezavedno, da mi je bila dana, ter jo vrnem, ne da bi se je zavedala.

In tukaj sem, brez vednosti, kam grem, pa še zmeraj potujem. Doživljam sebe v neznankah, ob naučenih krivdah, a se premikam. In še zmeraj jem, pijem in se gibljam. Spoznavam, da me nekaj vodi v smer, v kateri cvetim. Opažam radost, ki mi je dana, ter se zgubljam v življenju, ko presenečena ugotavljam, da mi to, česar ne vem in ne poznam, daje življenje.

Radovednost. Dokler mi teče po žilah, bom. Sem. Me niti strah ne premaga.

Manjka mi zaključek. V bistvu razumljivo. Ni ga, saj še diham.

Katja Zgoznik

ODSEVI

V topli vodi, pod gladino katere so plavale dolge štrene las, je stala ženska. Odeta v krilo in belo srajco se je ozirala po razpadajočih kamnitih stolpih vse naokoli. Nekoč so imeli pod strehami vgrajene velike ure, te pa so zdaj iztrgane ležale pri njihovih vznožjih, v vodi. Nad njimi se je širilo nebo nezdrave, sivozelene barve.

Zazdelo se ji je, da pod vodo vidi še nekaj drugega, nekaj kamnitega, ko jo je dosegel oster ženski glas: »Mostovi so. Zdrobljeni mostovi.«

Ženska se je obrnila in kriknila. Vanjo je zrla stara ženska s popotno palico v roki. Nosila je drobne srebrne uhane.

»Kdo si?« je vprašala ženska.

»Sopotnica.«

»Ni mi vseč ta kraj,« je rekla ženska.

»Kraj. Kraj kraj,« je dejala ena od treh velikih vran, ki so nedaleč počivale na razbitem urnem mehanizmu.

»Greva?« je vprašala starka.

»Kam?«

»Pogledat, kaj je spodaj.« Šli sta med nagnjenimi in porušenimi stolpi. Voda je bila polna dolgih las in hkrati vabeče topla. Pod stopali so bila tla gobasta, mehka. Prišli sta do roba, kjer so se začela spuščati, in če bi nadaljevali pot, bi morali zaplavati.

»Dovolj daleč sva,« je dejala ženska.

»Dol greva. Mnogokrat sva stali tu. Čas je, da greš naprej,« je rekla starka. Ženska je odkimala.

»Potem ti bom pomagala,« je dejala starka, jo prišla za roko in jo začela vleči v vodo.

»Ne, nočem! Pusti me!« je zaklicala ženska in mlatila po starki, a grčasti prsti so bili premočni. Ženska je ugotovila, da je v vodi, da je *pod* vodo, poskušala se je iztrgati, se odriniti, starkin koščeni stisk ni popuščal in v prsih jo je začelo žgati. Izdihnili je nekaj zraka, mehurjev, ki so hiteli gor, a večša jo je vlekla v globino in mrak in takrat je prvič pogoltnila vodo. Bolečina ji je eksplodirala v pljučih, v vratu, v glavi, za očmi, otepala je, poskušala zgrabiti staruho, vdihnili še vode, še bolečine, rjula med utapljanjem, dokler ni v krčih nehala živeti.

Ženska se je pognala iz vode in videla, da lahko stoji. Poskušala je bruhati, nato je iz ust potegnili nekaj las in jih vrgla v vodo. Namesto stolpov so tu, delno potopljene v vodi, stale majhne sobe. »Pa sva,« je dejala starka.

Pod nebom so krožile tri vrane.

»Kako si lahko storila kaj takega?« je vzrojila ženska.

»Pridi,« je odvrnila starka. »Nekaj si bova ogledali.«

»Ne. Nočem. Domov hočem!«

»Saj si že doma,« je odvrnila starka.

Ženska jo je nekaj trenutkov osuplo in prestrašeno gledala. Nato ji je sledila. Okno sobe so uokvirjale bele polknice, kakršne imajo primorske hiše. Ženska je pomislila na neko družino. Na počitnice na morju.

»Poglej,« je dejala starka.

»Nič ni notri,« je odvrnila ženska. Nato je stopila do okna. V sobi, ki jo je do višine kolen zalila voda, je bila velika postelja. Na njej sta bila gola moški in ženska in on je divje suval vanjo. Zvoka ni bilo, toda ženski se je zazdelo, da sliši galebe, čuti vroče sonce in mivko. Nekje je bilo slišati tih mamin glas, da je šel očka po cigarete. Če bi priprla veke, bi bil moški morda podoben njenemu očetu. A ni mogel biti. Tisti dan je bilo vroče. Mama je bila žalostna. Ko se je očka vrnil in si požvižgaval, mama ni hotela njegovega poljuba.

Starka jo je prišla za roko in šli sta naprej. Znova sta v sobi videli lepo grajeno moško telo, kako si je jemalo vitko žensko polnih prsi. Mimo ženske, ki je to gledala, pa je splaval spomin na deklico, ki je sama čakala v veži. Ni se zdel resničen.

»Še veliko sob bo,« je dejala starka.

»Enkrat boš morala vanje.«

Znova sta dosegli kraj, kjer so se tla začela spuščati.

»V redu je, res. Dovolj sem videla,« je dejala ženska. Starka se je nasmehnila in jo nežno prišla za zapestje.

»Ne, ne grem!« je kriknila ženska, a je bilo, kot bi jo vlekla jeklenica.

»Ne, ne tja!« je zakričala. Starka jo je potegnili, ona pa je zasadila nohte v starkino kožo, obleko, jo poskušala zgrabiti. Pritisk v pljučih je naraščal in cvetel v bolečino. Držala je zrak, dokler je lahko, nato pa izdihnili. Bolečina v prsih je zrasla v veliko, preveliko žogo. Morala jo je izpustiti. Voda je vdrla v usta, v trebuh, nato pa v sapnik, pljuča.

Tokrat je ženska sedela v vodi in oklepala kolena. Tiho je smrkala.

»Sovražim te,« je dejala. Tu so ju obkrožale izrezane sobe, pa tudi kosi ulic, kos kopališča, kina, prodajalne.

Ženska se je počasi ozrla k nemu od stavbnih izsekov. Bil je sestavljen iz hodnika, končeval pa se je z lesenim stopniščem. Na njem je sedela deklica v svetlomodri oblekici. Ženska jo je opazovala, ne zavedajoč se, kako močno stiska čeljusti. Po hodniku se je oddaljevala neka ženska s cekarjem. Pomembne opravke je imela. Deklica je morala ostati. Biti pridna.

Ženska je vstala, naredila korak, potem pa so se ji udrle solze. Popustila so ji kolena in čofnila je v vodo, se zgrabila za trebuh in tulila, da boli, preveč boli.

»Družbo rabi,« je dejala starka. Ženska je kleče in prelomljena v životu dolgo tulila. Čez čas jo je našla starkina dlan. Oprla se je nanjo in vstala. Počasi je prebrodila razdaljo do zalitih stopnic. Deklica jo je začudeno gledala. Ženska ji je nerodno obrisala solze. Potem jo je vzela v naročje. Žena s cekarjem jim je še vedno kazala hrbet.

»Za danes bo dovolj,« je dejala starka in se nasmehnila.

»... tri – dve – ena in se zbudi. Spet sva v svoji sobi, na kavču, v ordinaciji,« je dejala dama v lepi enodelni obleki. Ženska na kavču je odprla oči. Preplašeno se je ozrla po terapevtki, ki je sedela v sivem fotelju zraven.

»Je konec?«

»Za danes bo dovolj,« je pokimala ta.

»Joj, jokala sem,« je rekla ženska na kavču, sedla, hitro vzela torbico in si začela z robčkom brisati mokra lica. Nato je vprašala:

»Je bilo v redu? Ničesar se ne spomnim.«

Terapevtka se je nasmehnila in se dotaknila lepega srebrnega uhana pod desnim ušesom.

»Dobro. Nekaj sva načeli. Naslednjič pa naprej. Če boste hoteli.«

»Ničesar se ne spomnim. Ampak se čudno počutim. Izčrpana sem.«

»To je dobro. Pokličite, če se vam bo zdelo.«

Ženska je plačala seanso, se v kopalnici hitro uredila in se odpravila iz poslovne stavbe.

Njen odhod so opazile le tri vrane, ki so leno krožile nad parkiriščem.

Samo Petančič

Samo Petančič je avtor romanov in kratkih zgodb, nekatere lahko najdete tudi na njegovem facebook profilu Samo Petančič

UTAPLJANJE V ČRNINI

Mraz je. Skozi gosto meglo korakam po trgu in tresoče roke tiščim globoko v žep. Črtast šal neutrudno opleta po zraku. Še dobro, da sem obut v zimske škornje, saj je pot navzdol pravo drsališče. Izpod volnene kape opazujem mrtvo okolico; z zenicami ne zatipam ničesar živega, stare betonske zgradbe pa se izgublajo v beli praznini.

Malo naprej je most. Dravinja bi v univerzum morala pošiljati nekaj življenja. Gre vendar za živ organizem, za večno delujoče srce. Resnica je precej bolj popačena. Hudourniški valovi goltajo vse, kar jim pride naproti. Ledene skale ob robovih pa ustvarjajo občutek tesnobe. Pospešim korak.

Do cilja me loči le še nekaj sto metrov. Med potjo srečam edinega preživelega – nekega možakarja v temni obleki. Bele snežinke so se mu zaletavale v zapuščeno brado. Tudi on je premražene roke imel v žepih. Ko sem ga pogledal, je istočasno dvignil pogled tudi sam. Groteskno, a zdelo se mi je, da sem ugledal zrcalno podobo.

Končno prispem do rjave trdnjave, kjer domuje več grešnih duš. Z mano na čelu. Stopim skozi vhodna vrata in se odpravim do zgornjega nadstropja. Ko prispem na vrh, pogledam v plesniva lesena vrata številka 10 in v starinsko ključavnico potisnem obglodan ključ. Zavrtim.

S sebe vržem zimsko kamuflačo in grem v kuhinjo. V star pisker z vrelo vodo vržem dve žlici kofeinske mešanice. Z rumeno skodelico se usedem na oblazinjen škripajoč stol in naredim požirek. Ahhh ... fantastično. Naslonim se nazaj. Depresiven dan za znoret. Še dobro, da lahko kataklizmične misli utopim v črnem soku ekstaze.

...

Odpro se vrata in skozi njih stopi možki z brado. Sedaj na bradi niso več snežinke, ampak ledene sveče. Šal je zamrznjen in nič več se ne ziba v ritmu vetra. Roke, ki jih ni več držal v žepih, so modre in steklene. V njih ni več krvi, zgolj votel zrak. Namesto zelenih oči vame zrejo črne pike pogube in obupa. Iz predala vzame nož in si pred mano prereže okrogle cevke, po katerih se pretaka prihodnost. Na nogah ni obstal dolgo. Zgrudil se je v rdeč ocean pozabe.

Zanimivo. Tudi sam se ne spomnim ničesar več. Vidim le temo.

Aleš Jelenko

ilustracija: Tjaša Žurza Zablar

UTAPLJANJE

Svet mi je razpadal pred očmi, na znotraj sem se sesuvala, izgubljala stik z realnostjo. Kot utopljenec sem se oklepala prepričanja, da še vedno obvladujem situacijo. Vse težje je bilo iti iz stanovanja. Kadar me ni brisalo, sem se utapljala v solzah. Dnevne obveznosti so postale breme. Padala je koncentracija, z mašili sem skrivala svoje preklope. V strahu sem bila čuječa, na trenutke prisotna, nato me je odneslo. Začela sem divjati. Tu ni pomagal niti sprehod, saj nisem odložila bremena, vrnila sem se z njim. S svojo energijo nadzora sem začela dušiti vse okoli sebe. »Kaj si naredil, kaj moraš, kdaj boš?« ... Nadzor je postal ključnega pomena, ostrina pa je rezala vse.

Rušilna moč, ki se je nisem niti zavedala, je povzela vsako hotenje.

KLIK v glavi je bilo spoznanje o možnosti izgube službe. Zavedanje o resnosti situacije je bilo dovolj močno, da sem poiskala pomoč. Pomoč, ki sem jo lahko prepoznala in sprejela.

Klasično zdravljenje. Zdravila. Nato menjava zdravil. Brez soočanja z izvorom bolezni, terapije, ki bi znala zaceliti rano v meni.

Želela sem poiskati pot iz divjanja v glavi, kjer se eno in isto besedičenje ponavlja v neskončnost. Ki je le monolog, ki ne daje rešitev, temveč le obsodbo in dokazovanje ega, kdo ima prav. Stavki, ki so se začenjali z jaz in hočem, pa so bili merilo. Zahtevam, pričakujem, zdaj ... Vse bolj sem se zavedala, da se glasovi pojavijo, ko me situacija stiska v kot, z nadzorom pa si vzamem še tisto malo zraka v pljučih. Razbolelo dojemanje

realnosti me je peljalo le še dlje od sebe, od iskrenosti in pristnosti. Srkali so me stiki, ki so zajemali v odnosih le že videno. Vsak dodaten stres je jamo le še poglobljal.

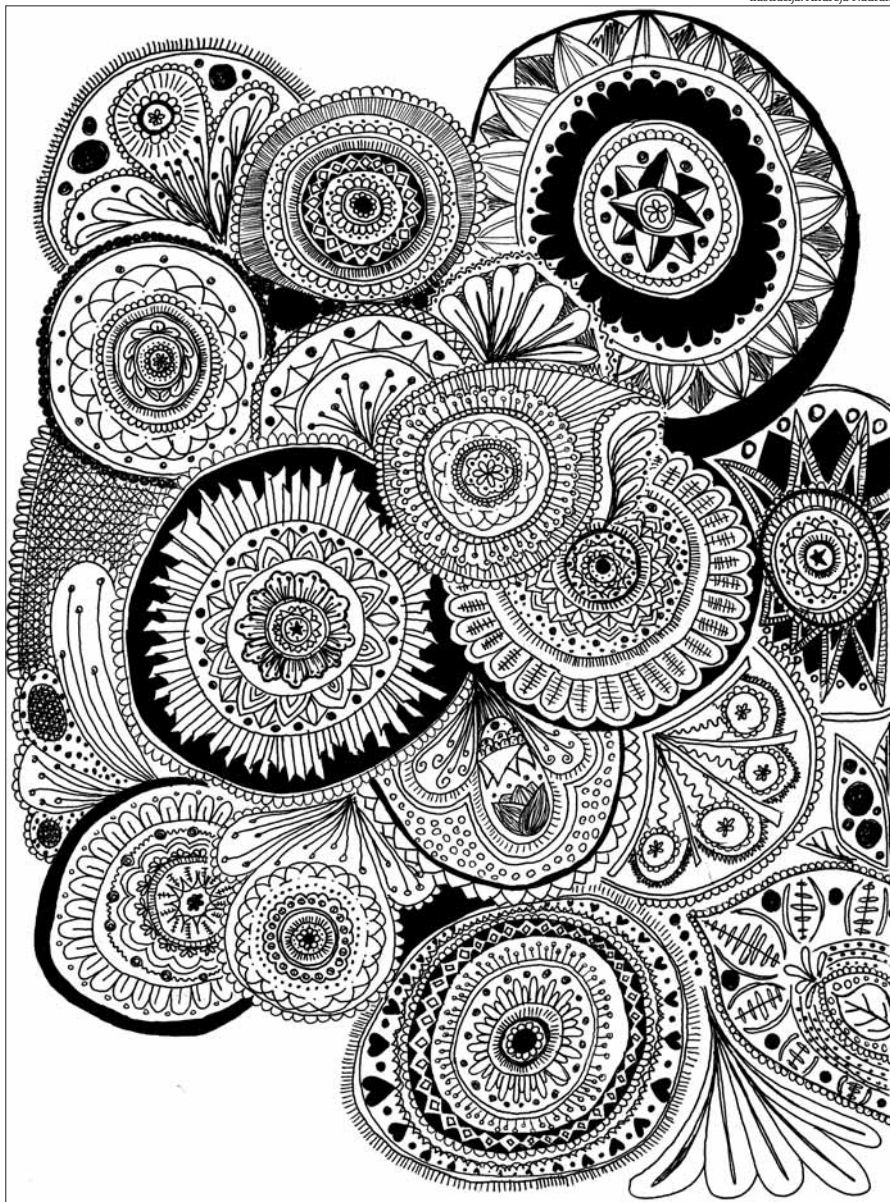
Glasove sem začela prepoznavati kot nadzor ega, cukanje in dokazovanje, ki duši s tesnobo in miselnimi akrobacijami. Prikazuje stvarnost kot preigravanje scenarijev, ki le povečujejo stisko. Skrajni rob doživljanj se je ob bolečini, s katero nisem znala živeti, razbohotil do bizarnosti. V središču sem začela prepoznavati občutke o lastni (ne) vrednosti. Teroriziranje in kaznovanje, ki mu ne morem uiti. Občutki, s katerimi sem se, nekje na svoji poti, poistovetila in jih živela. In jih nato preobrazila v samostojno osebnost.

Tako kot jih prepoznavam, jih sedaj tudi izpuščam. Hkrati s sprejemanjem situacije take, kot je. Netivo za požar, ki je požgal vse v meni, prepoznavam v jezi, zameri, vseh ostalih potlačenih čustvih, v vseh bremenih, ki so se, neizražena, leta kopičila v meni.

Postavljam si osnovni zemljevid: kaj moram spustiti, kaj sprejeti in kaj še spremeniti.

Mojca N.

ilustracija: Andreja Nadrah

NE OGLASIM SE

NE JEM,
NE SPIM,
SE NE BORIM,
ŽIVIM
PO SVOJE.
VSAK DAN ISTO,
A PO MOJE.

NEDA TUMA

PLANKTON POD NAMA

Kako se naredi cigareta? To je v trenutku, ko odvržem boršo v kot in se olajšano sesedem na kamnit zidek, ko skratka dospem na cilj, najpomembnejše vprašanje.

»Ništa lakše,« pravi Krešo in v roke z vajeno kretnjo vzame valjček. Molčim in ga opazujem, res sem potrebna cigarete, njemu pa se nikamor ne mudi. Dalmatinec od glave do pet. Dobro vem, da mi postopek demonstrira zato, da mi bo predal nalogo. Slej ko prej, čim prej. »Eh, a sada pazi!« Pred njim je ogromna škatla s tulci za cigarete, iz nje vzame eno in jo spretno natakne na valjasti nastavek. »Upamti, stvarno je važno, najvažnije, da ova tuba dobro stoji.«

Kar velja za vse stvari na tem ljubem svetu, bi najraje dodala. S tem očitno misli na to, da cigaretni tulec pazljivo nastaviš na kovinski del in ga prav nalahno zavrtiš, da se dobro oprime nastavka. Potem odpre škatlo s tobakom in ga celo pest strese na mizo. Med prsti posvaljka merico za eno cigareto, pošten ščep, ki ga zabaše v utor. Zapre pokrov strojčka in potegne. Nič lažjega, pomislim. Zadovoljen, ker mu je uspelo, raztegne pajkaste noge in se cel pretegne na stolu.

Še najbolj spominja na rahlo podhranjenega mačka, ki jih je tod okoli polno. Tako mu tudi pravijo: Mačak. Obraz ima razoran od burje in vanj so globoko vsajene živahne črne oči. Ki so prav tako globoke. »Vidila si, nikakva umjetnost,« še doda. Seveda nima pojma o umetnosti, čeprav jo je omenil, kot nimam jaz pojma o proizvodnji home-made cigaret. Vsekakor je to ena izmed stvari, ki jih imenitno obvlada. In stvari, ki jih obvlada, ni ravno na pretek. Zaradi nekaj teh sem se sploh znašla tu, na Zminjaku. Komu razen meni bi padlo na pamet za božič odpotovati na otoček pozabljen od boga in človeka? Pa vendar - ravno zato tako ljubim ta kraj. S Krešom ali brez. Brez njega in njegove ladjice - brodiča, kot ji ljubkovalno pravi, do sém ne bi mogla. Nikogar ni, razen naju in nekaj kač, po tem je kraj dobil ime. Roko na srce, kače do sedaj še nisem videla, čeprav sem tu že v tretje. »Sad je vrime,« reče, »kad su išle na toplo.« Kot da ne vem. Zmeraj razburjeno kriči za mano, *luda* žena, ko se pojam vsevpred čez goščo in skalovje.

Zminjak lahko prehodiš podolgem in počez v slabi uri in to storim vsaj enkrat na dan. Privoščim si vrh, od koder lahko preštejem vse Kornate, če se mi zahoče. Razgled je bajen. Krešo pač veliko raje poseda na opusteli obali, od koder se v sezoni odpira pogled na milijone jamborov. Spominjajo na vojake v postroju, rahlo opite vojake, saj se zibljejo na gladini. Zdaj samuje tam samo Krešov jambor. Skupaj z njim se nastavlja soncu, medtem ko jaz - zdaj že precej sestrašana - mislim na to, da zna na primer uloviti res dobro ribo. Pa ne le ene.

Vzel me je že s sabo na svoj *brodič*, vžgal motor in oddaljila sva se od obale, ne preveč daleč. Nikoli ne lovi na odprtem. Na nevidni meji sva upočasnila, pustila v leri in spustila mreže. Pravijo jim *stajačice*, ker jih čez noč pustiš v vodi. Nanje lovi ribe vseh vrst; škarpine, orade in brancine, ki so najinteligentnejši. Ne vem od kod mu ideja, da so ribe inteligentne, ampak on vztraja: »Brancin zna da se povuče.« My man, me obide. Pajkom se je potrebno izogibati, strupeni so in rabiš injekcijo, če se zapičijo vate, menda lahko celo umreš. »Da znaš, neverjetni bolovi.« Tako pravi Krešo. Za to mi je v trenutku, ko mreže neslišno potapljava v morje, prav malo mar. Še lahen pljusk in že se toneč bližajo dnu. Neslišno se posedejo v mehko mivko. Ampak on se ne ustavi, neumorno mi razlaga o... mrežah: »Plivarice su za plave ribe, koče za škampe, mreže

ilustracija: Mojca Po

stajačice pak za škarpine, pa isto tako i za rake - jastoge, hlap rarege. Takvo što..« Pojma nimam o čem govori, ne poslušam ga in tudi ne zanima me preveč. Očitno bi rad vrgel še kake druge mreže, čeprav bi mu zdaj že morala priznati, da nisem nikakršen ulov. Veliko raje kot o sebi premišljam o morju, ki spominja na olivno olje. Spokojno plimuje in v njem se plaho blešči odsev sonca, piš vetra pa neslišno vleče čez nasade oljk. Mreže pustiva čez noč, dan ali celo dva, ker je potrpežljivost ključna. »Pazi, važno je pravo vrime.« Tako govori izvedenec. Dobro ve, kdaj se spleča odpluti in kdaj je bolje obsedeti in presti čas. Tudi to obvlada v nulo. V mreže se zatakne precej rib, zagotovo zato, ker ne mislijo in ne predvidevajo. Spominjajo me nanj. Včasih, redkeje, tudi name. Niso pripravljene na tako smrt. V bistvu na nikakršno, kdo pa kdaj je?

O tem razmišljam, ko mi v roko potisne valjček. »A sad ti,« zaukaže. Napeta sem, ni mi všeč, da me kdo gleda, ko počnem stvari, ki jih ne obvladam. Ampak on je prizanesljiv in dobro mi gre od rok. Že znam. Zdaj me ni za ustavit, naredim za celo škatlico cigaret, on pa se zadovoljno muza. Spet mu je uspelo tisto, kar obvlada izmed vsega najbolje in to je »rade Japonci za nas«. V njegovem primeru zanj ne delajo samo Japonci (ti v bistvu še najmanj), temveč čisto vsi, ki jih pozna.

»Eh, a sad ispecimo dobro ribu,« reče. V senci njegove trte si dajeva opravka vsak s svojo porcijo. Krešo rad lovi, jaz pa rada berem, ali rečeno drugače - nabiram modrosti. Točno tako je; v knjigah iščem popolnost. Kako nenavadno pravzaprav, ko pa jo imam vendar pred nosom!

Nikogar ni, ki bi nama kratil mir, morje naznanja neizpodbitno svobodo in brodič se leno pozibava na gladini, kot se bo Krešo pozibaval malo kasneje, kje drugje. Ko pade mrak, ki ga že dohiteva trda tema, si privoščiva razkošno kopel. Luna se koplje v valovih, tako kot midva in plankton pod nama pobliskuje v nebo. Krešo je dober še v eni, niti malo nepomembni stvari, zaradi katere sem tu.

MG

KOT DA TONEM

To leto, od kar sem se ločila, je bilo pravi pekel, vse, skoraj vse je šlo samo dol, dol. Lahko bi rekla pekel ali vrsta katastrof, a kaj ko nisem večša besed. Ne vem več, kako naj razprem pahljačo svoje osebnosti, kam naj jo spravim, naj se še naprej pretvarjam, da sem ista, kot sem bila?

»Moški so revčki!« ima navado reči moja sodelavka, samohranilka z dvema otrokoma. »Revčki«, poudari v ciničnem smehu.

Tako pač je, živiš s človekom dvajset let in si samo misliš, da ga poznaš. Ne veš, kdaj se zgodi, ne samo odtujitev, da preprosto več ne razumeš njegovih besed, ne slišiš ga. A znamenja so že prej. Telo ne laže. Tri leta prej praktično ni spal z mano. Če pa je, je samo spal. Saj ne rečem, nikoli nisva imela pestrega in bogatega spolnega življenja. Znamenja so, a jih ne vidiš. Njegove odsotnosti preko noči. Vse bolj pogoste. Niti pojasnjeval ni več, sama pa tudi nisem spraševala.

Morda sem bila naivna, morda samo slepo zdolgočasena.

Zdaj se dogaja, zadnje leto, da se kar usujem sredi službe. Solze. Seveda me sodelavke čudno in presenečeno gledajo. Morda tudi sočutno, kaj pa vem. Ker tu je še moja hči. To spremeni marsikaj. Kako trapast izgovor, a je pač tako. Osemnajst let je dopolnila in letos gresta s fantom prvič na morje. Kliše je, da čas tako beži in se drobi, a je res. Niti oči mi ni treba zatisniti pa jo vidim malo, malo vso rožnato v svojem naročju.

A zdaj se sprašujem: *Smo bili srečni takrat? Je bila vse zgolj utvara?*

Ne vem, čas toliko tega odnese, toliko novega naplavi, da ne morem in nočem soditi in vendar sodim. Ne gre drugače. Njega, ki mi je tako lagal, tako prekleto lagal! Gledal me je v oči in mi lagal!

»Moja hči«, si rečem kdaj pa kdaj na glas. Skoraj neopazno je iz dekleta postala ženska. Ne vem, morda smo res živeli drug mimo drugega, morda res v nekakšni praznini. Vse obveznosti in besede so bile zgolj površinske, a tega mi ni nikdar vrgel naprej.

»Veš, mama«, je rekla, »po svoje te ne razumem, a tak občutek imam, da nisi ravno srečna.«

Te njene besede mi odzvanjajo šele sedaj. In tu je še moj oče, ki je v domu starostnikov. Moj oče, moj steber trdnosti nekoč. Zdaj pa, kot da je postal nekako prosojen. Sedi sam na klopi ob fontani.

Moj oče. Moja hči. Moj bivši mož. Moje votlo življenje.

Ob jutrih, ko se urejam pred ogledalom, rečem tujki: »Nimaš več družine, tvoja hišica iz kart se je sesula.« Ne zaboli vedno, postala sem otopela, nobene prave energije nimam več, že malenkosti me utrudijo.

In letos je prvič vse drugače. Sama sem, čudno sama. Čas poletja in čas, ko se večina družin odpravlja na dopuste.

Seveda se spominjam naših od prej.

Bovec, Premantura. Manična depresija.

Sivi oblaki sredi sončnega dne.

Ničesar več varnega, trdnega nimam, oprijemljivega, znanega.

Včasih ure in ure posedam pred televizijo in preklapljam kanale. Včasih se mi ob popolnoma brezveznem filmu ulijejo solze. Včasih listam po revijah in prebiram zaupne besede. Včasih slonim in kadim, po devetnajstih letih sem znova kadilka.

Včasih si natočim kozarec, dva gina.

Opazujem osvetljena okna v bližnjih stolpnica. Družinske večerje.

Jutri je prvi dan dopusta. Kam naj grem? S kom naj grem? Čemu naj grem?

Sama sedim v svojem sterilno čistem stanovanju in se ne morem premakniti. ... poletni dan, poletni dan, ki se je skrivil v školjko, poletni dan, ko ... odmeva radio iz sosednjega stanovanja.

Družina s tremi otroki se je preselila pred dobrim letom, hrupni so, a nič moteči. Lepo pozdravijo na stopnišču, moški se celo prikloni. Kar tako pomislim: *So srečna družina?*

Včasih me je strah, da postajam nora, ker se v mislih toliko pogovarjam sama s seboj. Poskušam se spomniti, kako je bilo prej. Smo se sploh pogovarjali med seboj? Ne vem. Zdaj je vseeno.

Morda bi lahko šla sama v Bovec? pomislim. Samo kaj naj tam, naj grem na rafting, naj grem po vseh poteh, kjer smo hodili? Naj grem na morje? Naj se vsako jutro uležem na plažo in sončim, naj plavam, naj ... o bog!

Mirna sem, nevarno mirna.

Prejšnji vikend sem se sprehajala ob reki. V predmestju je bila še vedno zelena in umazana. V bistvu se nisem imela kam dati. Včasih sem veliko hodila v kino. Altmanove Tri ženske, Kriki in šepetanje od Bergmana, Sofijina odločitev je samo nekaj naslovov, ki so mi ostali v spominu. Zdaj je večino tega na kabelski.

Ne morem se zbrati, preveč sem odsotna, da bi lahko spremljala ves film. Ne vem.

Vem, da je poletje in jutri se mi začne dopust. To vem. Vem, da je skoraj eno leto od ločitve in da se letos moja hči prvič sama s fantom odpravlja na morje. Vem, da oče čaka v domu starostnikov, da ga obiščem.

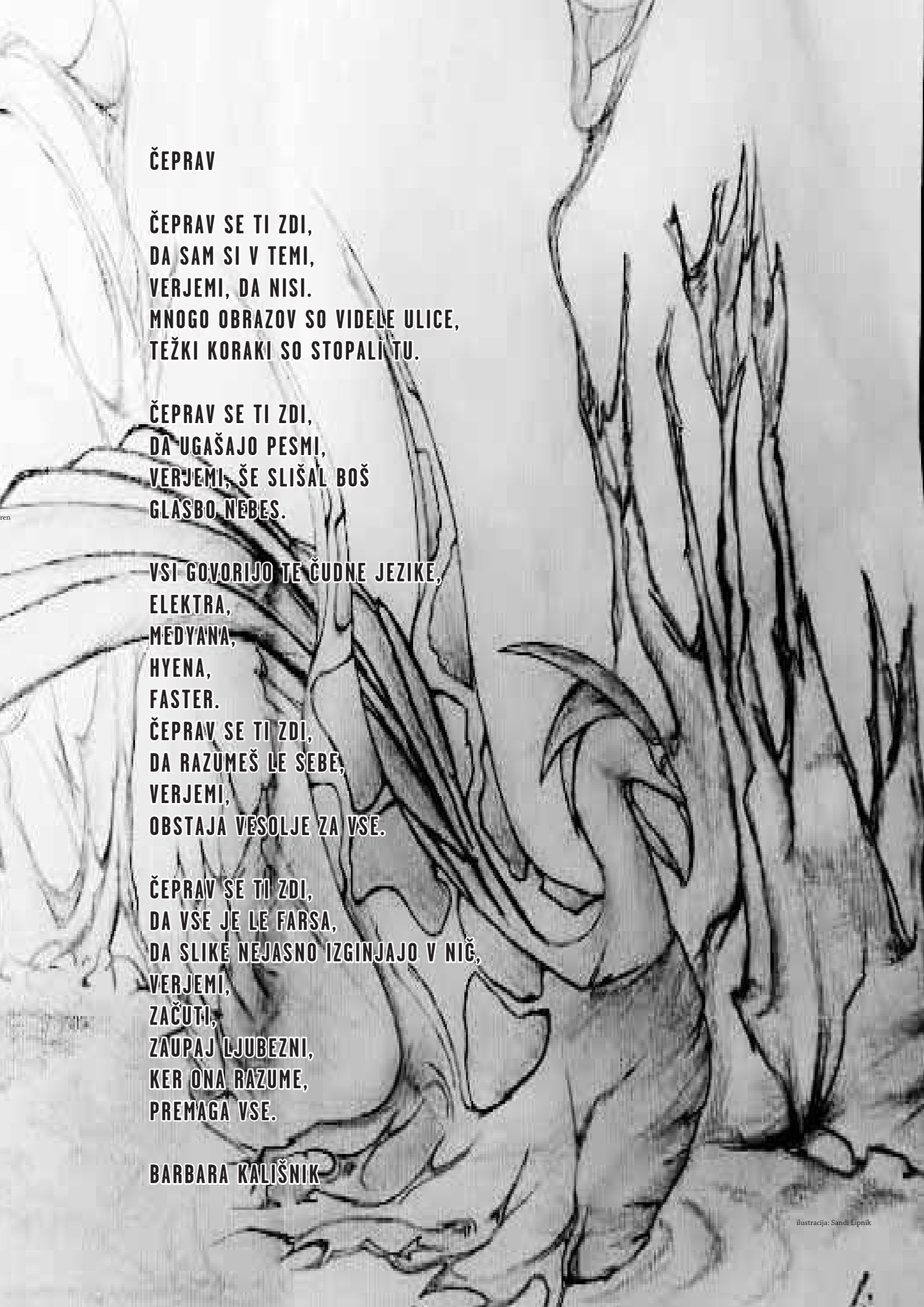
Ne vem, morda bom šla po dolgem času na materin grob.

Gledam to leno motno reko in mislim na vlak. Kako drvi, kako stojim ob tirnicah in čakam. Bolečina v trebuhu med spodseka. Doma sem. Nedelja, obupana nedelja. Mirna sem, nevarno mirna.

Franjo Frančič

ilustracija: J. Zurga Zabkar

ČEPRAV

ČEPRAV SE TI ZDI,
DA SAM SI V TEMI,
VERJEMI, DA NISI.
MNOGO OBRAZOV SO VIDELE ULICE,
TEŽKI KORAKI SO STOPALI TU.

ČEPRAV SE TI ZDI,
DA UGAŠAJO PESMI,
VERJEMI, ŠE SLIŠAL BOŠ
GLASBO NEBES.

VSI GOVORIJO TE ČUDNE JEZIKE,
ELEKTRA,
MEDYANA,
HYENA,
FASTER.
ČEPRAV SE TI ZDI,
DA RAZUMEŠ LE SEBE,
VERJEMI,
OBSTAJA VESOLJE ZA VSE.

ČEPRAV SE TI ZDI,
DA VSE JE LE FARSA,
DA SLIKE NEJASNO IZGINJAJO V NIČ,
VERJEMI,
ZAČUTI,
ZAUPAJ LJUBEZNI,
KER ONA RAZUME,
PREMAGA VSE.

BARBARA KALIŠNIK

STANOVANJE ŠT. 6

Ura je točno 21.30.

Izstopi iz avta in z očmi poišče blok številka 23. Stara socialistična gradnja iz šestdesetih, pustih in že zdavnaj obledelih barv. Po fasadi grafiti in umazanija, očitno stara več deset let.

Vstopi. Odmevi korakov se v prizmah lomijo po praznem stopnišču. Slabo vidi, temno je, gorijo le zasilne požarne luči.

Izza nekih vrat se vali vonj po zažgani jagnjetini.

Moški z izrazitim pivskim trebuhom, ki odpre vrata stanovanja številka 6, je oblečen v zamaščeno spodnjo majico in kratke hlače.

Njegov pogled je vprašujoč, ampak samo za trenutek. Potem se nenadoma spomni, zakaj je obiskovalec prišel, in na njegovem obrazu se izpiše eno samo čustvo.

Strah. Za nekaj sekund je šum vode, ki prihaja iz kopalnice, edini zvok iz notranjosti.

Čez petnajst minut je prišlek vedno v stanovanju. Debeluhar v spodnji majici joče, moleduje in prosi kot pretepen ulični pes.

Potrpljenje odteka skupaj s sekundnim kazalcem na uri in debeluhar to dobro ve. Voda v kopalnici še vedno teče, očitno si je hotel tik pred tujčevim prihodom pripraviti sproščujočo kopel.

Obiskovalec mu pomaga in iz police vzame podolgovato stekleničko ter jo s stiskom ene roke izprazni v kopalno kad. Z drugo debeluharju uklešči vrat.

Šum tekoče vode preglaša zvoke grgranja in davljenja, ki prihaja izpod gladine.

Star je pet let in ne zna plavati. Vse je tako novo. Vonj po gnilih algah in okus soli na goli koži sta nekaj, česar prej ni poznal. Tesno se oklepa

sestrinega hrbta, medtem ko se ona spotika čez špičaste kamne v vodi. Svet pod gladino ga spominja na molčeč pragozd, vodno rastlinje valovi v ritmu valov.

Iz kafiča ob obali prihaja stara hrvaška popevka, zrak kar trepeti od vročine. Nenadoma zdrsne, kot zrel sadež pade s sestrinega hrbta, ona plava naprej, kot da se ne bi nič zgodilo. Vsepovsod voda, sama voda. Skozi davljenje in grgranje, ki prihajata izpod gladine, se prebije le ženski glas nekje od daleč: »More, slušam samo more, kad se jave zore, kad smo skupa mi ...«

Ko zapusti stanovanje, je ura natančno 22.00. Zunaj se je med tem časom že skoraj popolnoma stemnilo. Avto je še vedno tam, kjer ga je pustil. Prižge motor in vključi radio. Rad posluša brbljajoče in nepomembne zvoke, ki ga oddaja, pomagajo mu preglasiti misli. Medtem ko z jopiča briše ostanke pene, iz malce pokvarjenih zvočnikov zahrešči špikerjev glas.

»Današnji poletni večer je kot nalašč za kak zimzelen komad legendarne Tereze Kesovije. Dragi poslušalci, cenjene poslušalke, upam da v tem trenutku že uživate kje na obali ...«

Prvi takti mediteranske melodije se lenobno razlegajo iz avta in se odbijajo od betonskih zidov starihsocialističnih zgradb. Pogled pomotni in se otopelo ustavi na bližnjem smetnjaku poleg avta. Roka, držeča avtomobilski ključ, na sredi giba nenadoma zastane in mrtvo pade ob telo.

Zarja Vršič

011
KRALJI
ULICE

foto: Aleksander Petric

MOŠKI, KI JE IZGUBIL DUŠO

To je zgodba o človeku, ki je izgubil dušo. No, morda pa tudi ne. Morda je to samo uvod v zgodbo o človeku, ki ni izgubil duše. Čudna so pota pisane besede. Nenavadne so pravljice, ki jih piše tisti, ki se igra z besedami. Besede. Te zapisane misli, ki so močnejše od vseh vojska na svetu. Besede, ki bodo ostale še dolgo potem, ko se bo za človeštvom izgubila sleherna sled v vesoljstvu stvari. Besede, ki bodo samo čakale na nekoga, da jih bo zopet zapisal. To naj bi bila torej zgodba o človeku in njegovi duši. O tem, ali jo je izgubil ali ne, pa boste morali presoditi sami.

Zgodilo se je v daljni preteklosti človeštva. Nekateri tistemu obdobju pravijo tudi prihodnost. Moški, o katerem govorimo, je nekega dne ugotovil, da mu nekaj manjka. Nekje v sebi je začutil hudo neugodno praznino. Začel se je zavedati, da nima nobenega odnosa do sveta okoli sebe. Da mu je vseeno, kaj se dogaja z ljudmi. Kot da je izgubil del samega sebe. Kar nekaj časa je trajalo, da se je domislil, da nima več svoje duše. Da jo je očitno nekje pozabil. Založil.

Kar je bila hudo neugodna zadeva. In ker tisti, ki se igra z besedami, pripoveduje nenavadne pravljice, zgodbe, v katerih je vse mogoče, potem povejmo, da se je možakar odločil poiskati svojo dušo. In ker je bilo v tem svetu preteklosti, ali pa je bila morda to prihodnost, pač vse mogoče, je odšel naravnost v agencijo za iskanje duš. Uslužbenci so bili do njega na moč prijazni. Najprej so ga poslušali, potem pregledali, napravili rentgenske in kaj vem še kakšne posnetke in mu dali izvid. Na katerem je pisala točna geografska lokacija duše v njegovem telesu. Zemljepisna dolžina in širina. No, telesna dolžina in širina. Točna lokacija. Možakar je bil z uslugo agencije za iskanje duš na moč zadovoljen. Zdaj je namreč točno vedel, kje mora iskati. Seveda pa je bila še ena težava. Na videz skoraj nepremostljiva. Kako do tja? Kako do svoje duše? No, s takimi malenkostmi vas res ne mislim obremenjevati. Saj živimo v prosvetljeni dobi. Saj je skoraj vseeno, kakšno pot si je izbral naš nesrečnik.

Morda se je dal pomanjšati in vbrizgati v svoje telo? Ali je vstopil v astralne svetove? Ali pa si je pomagal z navidezno resničnostjo? Virtualnostjo, kot temu pravijo po domače. Bistveno je samo to, da se je možakar znašel v svojem telesu in da je imel v rokah karto, na kateri je bila označena točna lokacija njegove duše. No, seveda je imel tudi kompas, da ne bi slučajno zašel. In kot vsi popotniki je imel pri sebi malico in čutarico vode. In tako se je odpravil po gričih in dolinah svojega telesa. Najprej je hodil po cestah, nato po makadamu, dokler se ni znašel na vaških poteh. Pa naprej po gozdnih stezicah, čez mostove in brvi. V divjino. Kjer so skale zamenjale rastje in kjer so se izgubili sledovi sleherne obljudenosti. Popotnik je pogumno prečil reke in hudournike, se vzpenjal po ostrih skalah in povzpel na osamljenega, zasneženega vršca, kjer si je spočil oči na nepregledni snežni belini. In nato še naprej, spust po ledeniku in po prodnatih plazovih v dolino. In hodil in hodil je še naprej. Dokler ni prišel na sam rob velikanske puščave. Še enkrat je pogledal karto, se orientiral s kompasom in videl, da je na pravi poti. In tako pogumno stopil naprej v peščeni pekel. In hodil in hodil. Že zdavnaj mu je zmanjkalo hrane, imel je le še nekaj kapelj vode. In kmalu ni mogel več naprej. Vlekel se je po vseh štirih in preklinjal samega sebe, ker se je dal zapeljati.

Samemu sebi, seveda. Saj je bil on tisti, ki je hotel vse to. Z zadnjimi močmi je še enkrat preveril, kje se pravzaprav nahaja, in ugotovil, da je le nekaj metrov stran od kraja, kje bi morala biti njegova duša. Kot v transu je prelezal tistih nekaj metrov in zmedeno gledal naokrog. Nikjer ni bilo ničesar. Pesek in samo pesek. Prešnilo ga je, da je njegova duša morda zakopana, in začel je kopati. Meter, dva metra peska je izkopal, ko je končno naletel na nekaj trdega. Lesenega, obdanega s kovinskim ogrođjem. Na staro skrinjo. Tisti, ki se igra z besedami, bi verjetno rekel, da je možakar odkril gusarski zaklad. Samo povejte mi, kaj naj bi gusarski zaklad počel sredi puščave? Tistemu, ki se igra z besedami, pač ni mogoče vsega verjeti, saj je on eden tistih, ki sanjajo z odprtimi očmi. Pri takih pa človek nikoli ne ve, kje se končuje stvarnost in začenjajo sanje. No, naj bo tako ali drugače, možakar je izvlekel skrinjo in jo dolgo časa gledal. Skrinja je bila zaklenjena s tremi velikimi ključavnicami in je ni mogel odpreti. Ko se naenkrat spomni, da ima okoli vratu ključek. Ki ga je nosil že od otroštva kot drag spominek. In glej, čudež. Ključek je odprl prav vse tri ključavnice, tako da je lahko odprl skrinjo. Kjer je bila seveda njegova duša.

Moški je dolgo časa buljil v predmete, ki so bili v skrinji. Njegove stare, polomljene igrčke, dnevnik, ki ga je pisal kot mlad fant, njegov plišasti medvedek, ki je izgubil tačko, slika njegove prve ljubezni, ki pa je ni nikoli izpovedal. Oh, pa ljubezenska pisma njegovega prvega dekleta, pa izrezki starih časopisov, pa sličice, ki so bile v čokoladkah in napolitankah, in albumi, v katere jih je lepil. In še in še. Pa še slikanice, ki jih je izrezoval iz časopisov. In seveda stripi. Moški je skrbno pregledoval vse te malenkosti, ki so ga tvorile in naredile kot mladega fanta in kasneje moža, skrbno je sestavljal vse te delčke svoje duše in z njimi polnil praznino v svojem telesu. In nenadoma je začutil, da je ponovno cel. Da ni več prazen. Da ima zopet svojo dušo. Zavriskal je, se dvignil in se s prešernim nasmehom na licu mirno odpravil po poti nazaj, od koder je prišel.

To je torej zgodba o človeku, ki je iskal svojo dušo. Povedal pa sem že, da je to morda le uvod v zgodbo človeka, ki ni izgubil svoje duše. Kako to? Mar je mogoče, da je ta možki, kljub temu da je pozabil na vse te malenkosti, ki so ga opredeljevale kot otroka in označile kot moža, živel življenje, ki mu ga je zapisala usoda? Da je oboževal knjige, stripe in filme? In da se je v nekem smislu v celoti predal domišljijским svetovom? In ko je tako strumno marširal domov, je v svojem spominu še vedno premleval predmete, ki jih je našel v skrinji. V mislih mu je lebdela slika dekleta, ki jo je nekoč izrezal iz časopisa. Bila mu je seveda neznansko všeč. Ob tej sliki je večkrat premišljeval o tisti pravi ljubezni. Saj veste, o tisti edini, tisti, ki ti je usojena. Tisti, ki je samo ena na svetu. Ali pa na vseh svetovih. Takrat je še sanjaril, da ga nekje čaka. In upal. Sedaj ko je bil starejši, pa je vedel, da ni tako. Vedel je, da smo izgubljeni tako v prostoru kot času, tako da je na svoja vrata nalepil napis:

*Moja prava ljubezen je umrla pred tristo leti,
moj pravi prijatelj pa se še ni rodil.*

Verzi japonskega pesnika pač, napisani pred dobrim stoletjem, ki pa so še kako dobro odražali stanje njegovega notranjega nemira.

ilustracija: Anja Dr

Rekli smo že, da je bil pisatelj in prevajalec. Pa tudi esejistika mu ni bila tuja. In ker je v njegovem srcu venomer tlel nemir, ni bilo prav nič čudno, da se je pustil zapeljati domišljiji. Fantazijskim svetovom, ki lebdijo na samem robu našega sveta. In ko se mu je življenje postavilo na glavo, ko je izgubil vse, kar je imel, seveda tudi dušo, je nekega dne s stene snel velik star ključ. Takrat je stopil do reke, ki je tekla skozi mesto, in še naprej na sredino mostu. Dolgo je strmel v temačno vodno gmoto, ki se je valila pod njim. In nato segel v žep, izvlekel ključ in zaklenil svoje srce. In ga odvrnil v vodo. Pravzaprav se sploh ni dobro zavedal, kaj počne, le bežno so mu prišle na misel posledice, ki jih je s tem povzročil. Še na kraj pamet mu ni prišlo, da bo neko dekle, ki je ne bo nikoli spoznal, večkrat prav zaradi njega stopilo na ta most in skoraj vedno potočilo kako solzo. Saj tega pa res ni mogel vedeti, kajne? Takrat je bilo vse videti nepovratno izgubljeno. Vse njegovo življenje je šlo v prazen nič. Kot da ga nikoli ni bilo. In s tem, ko so se za njim in pred njim zrušili vsi mostovi tega sveta, je izgubil sleherni smisel življenja. In takrat se je odrekel tudi svojim sanjam. Sklenil je, da ne bo sanjal nikoli več. Saj je bil prepričan, da si sanj sploh ne zasluži. Da ne sme nikoli več sanjati ne o sreči ne o ljubezni. In tako se je odrekel vsemu, kar si človek sploh lahko zaželi.

Ampak kaj ko takrat še ni vedel nečesa pomembnega. Da je vse tisto, kar se izgubi, mogoče tudi najti. Ni vedel, da obstaja emporium izgubljenih sanj, kjer je mogoče najti prav vse. Od izgubljenih ključev do izgubljenih let. Od izgubljene ljubezni do spoštovanja ljubljene osebe. In seveda tudi življenja, ki se mu je nekako zmuznilo med prsti. In še nekaj se mu je prikradlo v misli. Pravzaprav v sanje. Tuje sanje. Sanje, ki mu jih je prinesel peščeni človek. SANDMAN. Tisti, ki sanja tuje sanje. Mladenič, ki nekako ni več razločeval stvarnega sveta od domišljije, je pač

slepo verjel peščnemu človeku in je bil vedno bolj prepričan, da lahko samo še v tujih sanjah najde vsaj približek svojega življenja. Tu pa je seveda majčkена težavica. Vrata v tuje sanje so zaprta. Zaklenjena z nebroj ključavnicami. In če želiš, da se ta čudežna vrata odprejo, te mora v sanje kdo povabiti. Morda dekle, ki si se ji slučajno prikupil. Morda stara ljubezen, ki ni pozabila nate. Ali pa dekle, ki ti ljubezni sploh ni izpovedalo, v njegovem srcu pa je leta in leta tlel ogenj, ki je gorel samo zate. Brez dovoljenja so ta vrata pač večno zaprta.

Rekli smo že, da je to zgodba o moškem, ki je izgubil dušo. Ali pa tudi ne. O tem boste morali pač sami presoditi. Morda je samo malo pozabil, kje je. Tako kot je ohranil ljubezen do lepih stvari, ki so mu vseskozi krojile življenje. Tudi do žensk. Do vseh tistih, ki niso bile njegove ljubice, niso in tudi nikoli ne bodo. Ali pa je tudi tukaj ravno obratno. Da je prav tako. Tudi do žensk. Do tistih, ki so bile, ki so in bodo njegove ljubice.

No, sicer pa je že dolgo tega, ko je zapustil ta svet. Ki mu pravimo realnost. Umaknil se je v večno sivino, nekam na mejo med življenjem in smrtjo. Tja, kjer vladajo iluzije. In verjetno mu ni zameriti, če včasih sanja tuje sanje. Saj ničesar drugega nima več. In verjamete mi lahko, da je cena, ki jo za to plačuje, ogromna. In takrat ko se bodo razblinile še iluzije, bo v nepovratnost izginila tudi misel o njegovem bivanju in zabrisala se bo sleherna sled njegovega življenja. Ali pa tudi ne. O tem boste pač presodili sami.

Žiga Leskovšek

KAJ MI PRIDE NA MISEL, KO SLIŠIM BESEDO UTAPLJANJE

Boj, udarci, voda, dolgovi, sovraštvo, nekateri se dobesedno utapljajo v denarju, kar pa ne pomeni, da so srečni. K utapljanju spadajo tudi pomoč, smrt, voda v grlu. Pa utapljanje v spominih, drugi v lažeh, pa drugi v nezaupanju, tretji pa v lastnem dreku.

Vsi smo krvavi pod kožo.

Vsi bomo enkrat potonili.

Vsi delamo pizdarije, večje ali manjše.

Ko se rodimo in zadihamo z lastnimi pljuči, ponavadi zajokamo, začnemo se dret na vsa usta. To je velik uspeh za mater, očeta, za zdravnike in za dojenčka. Ko je popkovina prerezana, postane otroček samostojen. Res ga je treba poslušati, kako se dere, pol mu moraš brisati rit, treba ga je hraniti, ampak nič hudega, če je otroček zaželen, potem mu je lepo in se mu ni treba utapljati v lastnem dreku in bruhanju. To je zelo pogost pojav. Poznal sem fanta, ki se je utapljal in tudi utopil v lastnem kozlanju. Končni cilj utapljanja je smrt, če te kdo ne reši.

Moj bog me je ustvaril zato, da mi bo lepo, da bom zadovoljen in srečen, ne pa da se bom utapljaj v smrdeči, pokvarjeni megli zla.

Občudujem svojo zlato ribico, ki se utaplja oziroma potaplja že tri leta in je kar zadovoljna. Dokler bom jaz skrbel zanjo, ji ne bo hudega.

Po svoje pomeni utapljanje boj, boj za preživetje.

Med utapljanjem lahko dobiš tudi udarec v glavo. To res ni lušno, če izgubiš zavest med potapljanjem, to pomeni, da se utapljaš oziroma da smrt ni daleč. Žalostno. Večina ljudi se utopi v vodi, kar pa je smrtno nevarno. Lahko se utapljaš tudi v dreku ali v svoji ničevosti. Konec je isti.

V raju se ni še nihče utopil. V raju pijejo kristalno čisto vodo in se hranijo z biološko pridelano zelenjavo in sadjem.

Zelo hudo je, če se utapljaš v sovraštvu namesto v ljubezni.

Kavica

ilustracija: Mojca Fo

SKUPNOST (TO NI PRAVLJICA, TO JE PRAVLA, KRATKOČASNA ZGODBA!)

Predstavljajte si, da bi naenkrat ostali brez denarja, elektrike, nafte, trgovin in podobno. Primorani bi bili poiskati pomoč. H komu bi šli?

Šel bi do kmeta. Kmet že ve, kako preživeti.

»Živijo kmet, kako si?«

»Slabo, ne vem, kako naprej. Brez traktorja sem, semen iz semenarn ni in ne znam preživeti brez pesticidov, strupov, brez velikega orodja in ne da mi kdo kupi mleko, meso. Brez denarja ne znam preživeti. Obsojen sem na propad in smrt.«

»Dobro, grem naprej. Še je čas.«

»Živijo, modni oblikovalec! Ti, ki se znaš tako lepo obleči, bi mi ti znal pomagati preživeti?«

»Žal ne oziroma lahko te zelo lepo oblečem za smrt, če želiš!«

»Ne, hvala, grem naprej. Rad bi še živel.«

»Lep pozdrav, električar. Bi mi ti lahko pomagal pri preživetju?«

»Vse življenje sem delal z elektriko, povezoval sem kable, delal turbine, daljnovode in ustvarjal luč. Sedaj ko ni elektrike, pa ni svetlobe, ki bi mi dala upanje za preživetje.«

»Če je tako, srečno!«

»Lep dan želim, gospod trgovec! Sprašujem se, če bi mi lahko pomagali preživeti?«

»Žal, vse prihranke sem vložil v pšenico, hale in različne artikle. Če bi vedel, da vse to ni pomembno, bi drugam vlagal. Sedaj imam vse prazno in izropano. Ostale so le plastika in smeti, s katerimi ne morem narediti nič.«

»Torej, hvala vam. Se mi mudi.«

»Gospod vernik, kako gre danes? Morda bi mi vi lahko pomagali preživeti?«

»Ovčica izgubljena sem. Odkar denar ni več vladar in imetje zlatnine in svetlečih se stvari ne privablja ljudi, me je še sam Bog zapustil. Molim, da bi se vrnil.«

»Kako pa to? Ali ni Bog vseomogočen? On bi moral vedeti!«

»Saj ve, zato nas je zapustil!«

»Torej, če razumem, ni kaj veliko iskati. Lep dan vam želim!«

»Dober dan, umetnik. Zanima me, če mi lahko nudiš nasvet, kako preživeti?«

»Seveda! Naslikal te bom, ovekovečil na platno, kamen in papir, da bodo tvoji potomci gledali z začudenimi očmi in spoznavali preteklost, kot jo samo jaz znam napisati in ustvariti!«

»Brez zamere, jaz bi raje rešitev za prihodnost. Ali znaš ustvariti kaj za prihodnost?«

»Seveda, vse, kar naredim danes, je za jutri!«

»Bom premislil, zaenkrat grem naprej.«

»O, zvezdogledec, ti si pravi! Ti imaš prav gotovo svetlo rešitev za preživetje!«

»Še malo bo treba počakati. V veselje sem poslal satelite, sonde in sporočila za inteligentna bitja v vesolju! Počakati bo treba še malo, pa bo.«

»Koliko časa pa že čakaš?«

»Desetletja, a to ni važno. Odkril sem nastanek vesolja in odkril, da se na sosednjih planetih ne da živeti. Sem pa optimist in pomoč bo prišla!«

»Dobro, grem naprej. Kasneje se vrnem.«

»Kako lep dan, kajne, matematik? Sprašujem se, če bi mi vi lahko pomagali pri preživetju, gotovo poznate kakšno formulo?«

»Dragi popotnik, vse življenje že računam, seštevam, korenim. Obvladujem množice, monome in še kaj. Razkril sem mnogo možnosti za nastanek nečesa in odkril veliko neznank! Celo slučajnosti sem dal matematično obliko! Preživetje pa mi je velika neznanka. Upoštevam vse oblike števil in praštevila, uporabljam vse znanje fizike in kemije, račun pa se mi ne izide.«

»No, želim vam, da pridete čim prej do rezultata. Na svidenje.«

»Oh, saj res! Mati, oče, vidva sta me spočela in učila. Povejta mi: Kako preživeti?«

»Otrok moj, vse, kar sva vedela, sva ti dala. Industrija nam je dala hrano, zdravila in poživila. Z novo tehnologijo nas je razvajala in obljubila je, da nas ne bo nikoli zapustila. Sedaj ko nas je zapustila, sva v veliki zmedi. Nekaj se spomniva od starih prednikov, a sva žal večino pozabila. Za nas je to konec!«

»Zame ne! Grem naprej.«

»Lep pozdrav, orožar, mi boš ti znal svetovati, kako naj preživim?«

»Seveda imam rešitve. Pravkar sem izdelal najbolj tehnološko razvito orožje, ki ubija na kilometer in več! Z njim boš lahko ustrahoval in postal boš glavni, vse si boš priskrbel in živel boš kot kralj! Preizkušeno! Ljudje so vedno radi imeli nadmoč.

Tisočletja že morijo in ubijajo, in dokler bodo na svetu ljudje, ki se upirajo nadzoru, bo tako. Jih je pa vse manj! Še malo streliva in bomo vladali!«

»Koliko orožja pa imaš?«

»Veliko! Na sto tisoče kosov, za vsakega enega!«

»Torej se bomo ubijali za preživetje?«

»Ja, ker je nujno!«

»Ampak jaz bi rad preživel!«

»Torej – uči se streljati, da boš najboljši!«

»In če ne bom?«

»Potem boš mrtev! Samo eden bo preživel, in to tisti, ki je najboljši v ubijanju!«

»Ne, hvala, poiskal bom drugo rešitev.«

»Kaj zdaj, vse, kar sem poznal in znal, sem uporabil, postaja me strah, hočem preživeti! Grem naprej, videl bom!«

»Oj, kdo ste pa vi? Pa koliko vas je!«

»Lep pozdrav, popotnik. Mi smo Skupnost!«

»Kaj pa je Skupnost?«

»Pridruži se nam in boš videl! Skupaj bomo preživel!«

Vasja Drajne

JEST

016
KRALJI
ULICE

Kaj sem že bil? Utopljen?! Razčetrverjen? Mrtev? - no, vse to sem še zdaj. Kaj še? Zvezda? Mega zvezda? Najboljšeji ljubimec? No, to moraš postati še le, ko ti voda teče v grlo. Torej ... kaj sem? Sem totalno propadel in utopljen v sanjah, sem le človek, ki se bori za svoj lastni zrak na tem usranem planetu. Zrak? Zakaj že?!!

Ti, ki se boriš z rakom, in ti, ki se boriš z bulimijo, in še ti, ki se boriš z ostalimi tisočimi boleznimi ... Kdo si ti?! Kaj misliš, da trpiš bolj kot jaz? Mar nam ni že pokojni Jezus rekel, da vsakdo nosi svoj križ? Morda se motim, vendar pa vseeno - hudič nas rešil ne bo. Kvečjemu nas bo peljal v svoje jame, v ogenj in opustošenje. Pa je opustošenje, če v peklu lahko na ognju pečem odojka in v nebesih lahko jem le krekerje? Brez veze so ta nora vprašanja. Odgovorite si sami. Mene zanima le eno ... Sem utopljen? Res je, da živim v hiši takoj ob reki. Res je, da se ga vsak dan zapijem. Torej, od česa sem utopljen? Od alkota ali od reke? Od besed mojih »vsemogočnih« ali od lastnih besed? Zakaj že?

Naj bo, kot hoče ... ampak (spet ta ampak) Janez Blond nas je

rešil vse. To niso bili strahovi ali Van Dam ali oni, ki ga v slovenščini imenujejo kot Šravenciger ... To je bil on, ki je nad vsemi nami. To je bil on, ki se imenuje ... Ne smem izgovoriti njegovega imena, da ne bom končal spodaj na odojku. Kaj si mislite, ljudje? Smo boljši ali smo slabši? Vi, ki ste revni, nam držite glave ven iz vode, in vi, ki imate, nas tlačite dol. Vi kar ... Tu mislim na druge. Katastrofo bomo preživeli mi in podgane, kaj pa vi?! Imate nas za utopljene. In vi, znate plavati? Kaj sem že bil? Utopljen? Ja, po vaših normativih. Po njih sem še vedno. Sem utopljenec na robu rečne struge. In kaj potem? Sem samomorilec na robu dreka. Sem ... Briga me, kaj sem za vas, a vem, da vas bom preživel za večno. Vem, da me Ljubljana ne bo odnesla, in vem, da me nutrije in race ne bodo zgrizljale. Sem utopljen? Kakor za koga. Zase ne in še manj za vas. Še vedno diham in še vedno imam svoj glas. Pa naj ta seže v še katero kot le v deveto vas.

Taubi

ilustracija: Saraja

STRELA JE NARAVEN POJAV, EKSPLOZIJA PA VERSKI POJAV.

JURIJ KUNAVER

UTAPLJANJE

V vsaki sekundi. Kdo mi je že rekel, da se vedno bolj utapljam? Vsi smo lutke lastnega utapljanja v preteklost ali v prihodnost. Vendar jaz se predajam umetnosti. Včeraj sem bila v Kranju na festivalu Integra. Kako sem se »utapljala« v igralcih! Otroci iz sirotišnice in Kralji ulice iz Budimpešte ... Kakšni manki v človeku, a taki presežki. Tudi naši Kralji ulice so bili »1A« (2 igralca). Zabavno, a tako resnično. Jaz se večkrat utopim v tekst, se nasmejim, a kasneje me stregne njegova sporočilnost. Naj bo še tako poceni finta na odru, ki se ji smejiš, je po drugi strani življenjska. Dobili smo »bedž« *Art is connecting us*. Predvsem, ko se osebe s posebnimi potrebami, marginalne skupine povežejo ter na odru zasijejo. Takrat moji možgani niso težki od misli in hrepenenj, temveč lahkotni, ko se utapljaajo v vlogi. Nihče ti nima pravice reči, da si se že »utopil«. Vsaka bilka mojega telesa se bojuje. Vzamem knjigo ter se potapljam v njene besede. Palestinski, afganistanski, judovski, egipčanski avtor ... Pesmi, berem pesmi, romane in spet se počutim, da smo povezani. A kaj ko so to ljudje z istimi potrebami kot vsi, pa jih nekako začutim šele iz poezije ter romanov. Oni se utapljaajo v drugih stvareh, a ko se malce poglobim, vidim tudi, da je njihova zemlja rodila pogumne umetnike in druge ljudi. Umetniki iz teh dežel so največkrat preganjani. In tako kot vsi begunci, nosijo vedno

v sebi pečat izgnanstva. Nikoli ne pozabijo svojih korenin in nikoli se ne vrnejo, razen kadar umrejo.

Utapljanje je zame nedelo. Včasih pomislim, zakaj se tako ženem. Nekateri bi rekli »zastonj se še mačka ne praska« a volonterstvo je na en način nekakšen opoj, na dolge proge morda prodor. Mnogi slavni in kvalitetni umetniki pozabljajo kje so začeli ter se vrtijo samo v svojem krogu. Saj to velja za skoraj vsakogar. Služba, dom, družina, hišni ljubljencek ... pri nas je nekako tako, če imaš službo, da si nekaj vreden. Drugače mislijo, da se utapljaš v nedelu. Za nekatere pisanje, umetnost, branje knjig ni delo. In to me utopi v žalosti in dobim občutek, da sem nevredna. A bolj se odpiram, bolj delam stvari, ki me veselijo, bolj se približujem samozvesti. Vem, da se ne bom »utopila« v življenju. Moja ladja pluje daleč stran od čeri, ledenikov. To ni narcizem, ni napuh, le ponos, da sem zvesta sami sebi. Utapljaajo se ladje življenja, ki plujejo po oceanih duš. A moj ocean je kot ljudje, ki vedo, na katero čer se morajo usesti, da jih ne odnese. Utapljam se sicer v mnogih stvareh, a pač življenje ne odpušča, kot tudi ne narava.

Barbara Jozelj

017
KRALJI
ULICE

ilustracija: Laura Ličer

UTAPLJANJE

018
KRALJI
ULICE

Davidu so namenili kraljevsko ime. Ob rojstvu je tehtal samo tisoč petsto gramov, toda življenja se je tako krčevito oklepjal, da je po dveh mesecih premagal smrt. Vsi so bili enotnega mnenja – fantič bo žilav in bojevit. Močan pogled je imel že kot majhen deček in kazalo je, da ga bo njegova neustrašnost ponesla proti velikim ciljem. Svojo držo je dokazoval že v rosnih letih. Pretepal se je s sošolci in prepiral s profesorji – kar ni vplivalo na njegov učni uspeh. Kvečjemu ga je izboljšalo. Mali David se je pripravljal na velike zmage.

Ker je točno vedel, kaj bi v življenju rad počel, se je vpisal na defektologijo. V srcu je bil topel in sočuten. To je imel pri sebi najraje. Prepričan, da se je odločil prav, je pridno študiral. In se zaljubil v Vito.

Zapletati se je začelo v drugem letniku, ko je oče izgubil službo. Mamina plača ni zadostovala, njegova štipendija pa je bila premajhna. Prisiljen je bil poprijeti za delo preko študentskega servisa.

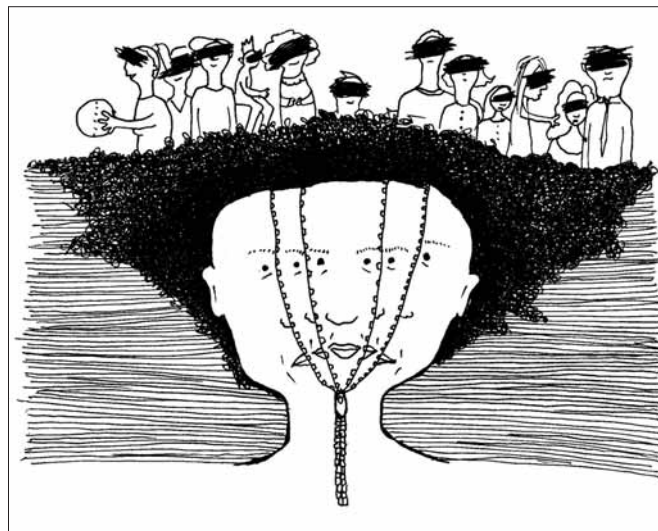
David je takrat prvič spoznal, da v tej državi ni ravno lahko zdržat. Drugič je to ugotovil na bolj konkreten način. Ker redni študij ni bil več mogoč, se je vključil v izrednega in redno delal. Medtem je, seveda, že izgubil štipendijo. In to še ni bilo vse. Porabljeno je moral vrniti. Nič niso pomagali močan pogled in ostre besede, namenjene uslužbenki na uradu za štipendije. Nasprotno. Ker jo je razjezil, je že v dobrem tednu dobil odločbo o dolgu. Nekoč pa je odgovor na prošnjo za štipendijo dobil šele po nekaj mesecih. Logično, da je bil razvoltiran, se pravi zrevoltiran, ampak obenem pripravljen na boj. Postajal je jezen mladenič. Nemoč vedno povzroča jezo na življenje in se nalaga na pravih mestih.

Čisto drugače je živel, kot si je kdaj mislil. Osem ur je delal, potem pa tekal na predavanja, kjer je, premagujoč zehanje, z velikim naporom poslušal profesorje. Nezbrano je sledil predavanjem in le sem ter tja nekaj ujel. Ta nezbrano je v njem vzbujala nevaren občutek nepripadnosti. Spraševal se je, zakaj je njemu določena zgodovina namenila in zvalila tako velik kamen na srce. Zakaj je temeljil na skoku. On pa ni imel moči, da bi se odrinil. Začutil je neobičajno bitenjenost. Upal je, da od utrujenosti.

Če je hotel biti z Vito ali pa se je kakšno noč, bognedaj, zažural, je zjutraj komaj prilezel v službo. Nezanimivo in zelo utrujajoče. Delal je v kletnem arhivu, prelagal zaprašene kupe papirjev in trpel. Edina prednost te službe je bila, da je delal sam. Ni mu bilo treba skrivati nezadovoljstva. Lahko je brez strahu in brez zadržkov obrcal kakšen zaprašen zaboj z rumenimi dokumenti – izpred sto let.

Zaradi zasuka v svojem življenju David še zdaleč ni obupal. Kje pa! Imel je dolžnosti. Mami je vsak mesec dajal pol plače, ona pa ga je vsakič hvaležno pogledala. To mu je vlivalo pogum in voljo. Ko sta z zagrenjenim očetom diskutirala o izginjanju socialnega čuta države in nepotizmu, populizmu in podobnih navlekah, ga je zmeraj potrepljal po rami, s pomirjevalno narejenim obrazom. Vedel je, da se po očetovih žilah ne pretaka nobena vera več. Da se stara, ne da bi lahko izbruhal, kar se mu je narekovalo. Skozi svojega očeta je lahko videl vse. Tudi svoj lažni zanos, ki je, glej absurd, zmanjševal njegove psihične ambicije ... Vedel je, da jutri ne bo lepo.

Vita pa ni bila lažna. Ljubila sta se še vedno, mogoče celo bolj, ker sta bila poredko skupaj. Še manj pa se je družil s prijatelji. Presenečen je bil, ker tega sploh ni pogošal. Tako zgaran in utrujen je bil. Ko so ga le zvlekli žurat, se ga je nalokal ko mavra in družno z njimi pel, pil in »ga sral«. Naslednji dan pa se je počutil

ilustracija: Damjan Majkic

približno takole: »O, glej, klovn z odbito kapo in v ogromni obleki, ki nori: Umakni se, če ne, bom popizdil! Ta je res humorist ... O, ne, saj to sem jaz! ... Kot fikcija s satirično tendenco.«

Tako je David oplazil demona, ki je šel mimo ...

Kljub manjšim olupšavam je njegovo življenje ostalo nespremenjeno. Nekega poplitvenega dne, ko je v službi pregledoval in prelagal zaprašeno dokumentacijo, ga je prešinilo – že peto leto med starim papirjem!

»Neverjetnih pet let dolgočasje! Nevarno! Saj od tega starci umirajo ...« jezo je mahnil po arhivski mapi in povzročil dodaten oblaček prahu.

V tem obdobju je naredil le nekaj izpitov, zdelo se mu je, da le za dvig morale. In to je bila nevarna misel. Kajti tisto, česar ni bilo, se je še vedno bleščalo v njegovih očeh. Vse, kar si je želel, je hotel nazaj. Čedalje bolj drzno in čedalje bolj divje.

Nenadoma, kdo bi vedel od kod, se je prikradel čas poslavljanja.

Na hitro je (v tujino) odšla Vita. Za zmeraj.

Za njo se je poslovil še oče. Brez slovesa. Za vedno.

Ne dolgo zatem se je še David poslovil od arhiva. In bil prisiljen iskati novo zaposlitev ...

Sedel je v ambulanti in čakal na pregled za novo službo. Poleg njega je sedel hropeč starec in se ga ob kašlju dotikal z ramo. Ni si znal razložiti, zakaj je te dotike čutil kot odmeve strela. Starec pa je še naprej slonel na njem in tiho kašljal. David ni mogel dolgo čutiti tega, kar je čutil. A položaja ni mogel zamenjati, ker je bila čakalnica polna. Zato je odhitel na hodnik, prežeč na glas sestre, ki je klicala paciente. Iz čakalnice je na hodnik pokukala zdolgočasena deklica. Poskakovala je po tlakovanih ploščicah s kvadratki in se opotekla. Nerodno je stopila Davidu na nogo. Spet pok! Še močnejši kot prejšnji. Pohitel je ven na zrak. Na vratih je treščil v staro gospo. Začutil je, da mu skozi pore vre kri iz telesa. Da se bo tam, na pločniku, kar izlil. Zunaj si je mrzlično ogledal roke. Krvave niso bile, samo tresoče. Da le ni kri, si je oddahnil in naredil korak. Hodil je lahko – samo proti izhodu. Nazaj v ambulanto si ni upal. Vrnil se bo jutri, ko se bo pomiril. Zavil je v trgovino, skrbno se izogibajoč stikom z drugimi kupci. Nerodno je poplesaval po prodajalni in v nakupovalni voziček nabiral izdelke. V prodajalko pri pecivu je strmel toliko časa, dokler zahtevane vrečke s kruhom ni spustila na pult. Pograbil jo je, ne meneč se za njeno začudenje. Pri blagajni se je postavil meter stran od kupca pred seboj, voziček pa si je porinil za hrbet. Blagajničarki je že prej pripravil denar in ga položil na trak. Kupljeno blago je hitro zložil

v vrečko. Ko se je že odpravljaj proti izhodu, je zaslišal rezek glas: »Gospod, tole je še vaše!« Blagajničarka je v roki držala bankovec. David je stegnil roko po njem in se dotaknil – njenih prstov. Tresk! Kot bi stopil na granato. Tako je bil tudi videti. Z rdečimi očmi je izletel iz trgovine, puščajoč za sabo začudene poglede ljudi. Niti slutili niso, kaj je doživel. Iz njega je bruhala samorazdiralna energija, dogajalo se mu je nekaj nepojmljivega. Čutil je nekaj blaznega. Lotevala se ga je norost ... Res je, da nikoli ni prav dobro prenašal osebnih stikov, vendar doslej s tistimi, ki jih je imel, ni imel težav. Za takšno kompulzivno motnjo še ni slišal. Grabila ga je tista zdrava, vsem dobro znana panika. Posegel je v vrečko in potegnil ven pločevinko piva. V hipu jo je zvrnil in se takoj počutil bolje. Oddrvel je domov in najprej objel mamo ... Nič. Ni bilo strellov, niti granat, niti krvi. Ničesar. Tako je bil srečen, da je mamo celo popoldne zabaval in z njo zvečer gledal film namesto kvalifikacij v nogometu ...

Vendar je Davida sreča prehitro spustila. Od tistega strašnega dne dalje ga je vedno, ko je bil zunaj, v neznanem prostoru ali med neznanci, tisto strašilo močno zgrabilo za vrat. Kot bi ob polni luni doživljal preobrazbo. Roke so se mu začele tresti, v oči pa je, od notranje vročice, stopila kri, postale so rdeče. Kar je bilo pa še huje – stari tesnobi so se pridružile še nove. Vsi ljudje so postali neprivlačni. Ko so se smejali, še bolj. Če so se objemali – naravnost odurni!

To se zgodi, če vidimo le videno. Vidimo vse – kot ponesrečen trik in kot dvom, ki ga na koncu izpolni le molk. Vse to dobimo za primerno ceno.

Zato je David brez besed odšel v drug svet. V kraje, kjer čas posodi mir in svobodo. Kjer je vse prisotno – v isti razdalji. In zarobljeno s črnimi robovi. Kjer luč ne pomaga, ker vsi vse vidijo ...

Zuzanna G. Kraskova

019
KRALJI
ULICE

TAM ZA VASJO

Daleč stran, na pristni strmini,
kjer sonce jutru dan začne,
vse začelo se je.

Tam za vasjo,
za to goro, tam
doma je moje zlato.

Hvala soncu, da je tako.
Zvezdam, nebu, tebi strela,
da smo.

Tam za vasjo,
za to goro, tam
doma je moje zlato.

Krik smrti se ne razlega,
glas zveni, da
srečno živi.

Tam za vasjo,
za to goro, tam
doma je moje zlato.

Življenja pot brez zablod.
Zdravja, sreče,
vse žive dni.

Tam za vasjo,
za to goro, tam
doma je moje zlato.

Ni vse samo farsa,
je iskrica, ki tli.
Ne obupaj, zaživi v radosti.

Tam za vasjo,
za to goro, tam
doma je moje zlato.

Jože Drol

IŠČEM JIH

Iščem jih, tiste,
ki se ne utapljajo.

Iščem jih, tiste,
ki resnično znajo trpeti.
Kajti njih temà je globoka,
a njih ljubezen
široka.

Iščem jih,
tiste, ki razprti,

ostajajo s svojo temino.
Kajti oni znajo držati
prostor dnevu
in noči človeka.

Iščem jih,
ki se v trenutnostih so-čutijo.
Kajti oni se ne razlijejo v trpljenje.
Oni so si priča.

Iščem jih,
ki z odprtimi prsmi
sončijo duše
in s sproščenim trebuhom
puščajo,
da skozi steka vednost.

Iščem jih,
ki nežno poljubljajo svojo trpkost,
kajti oni slute,
da je trpljenje poljubno.

Milka Podobnik

KOFETKARJA XXL

Spim v tej svoji čumnati. Saj ni bog ve kaj, a je. Imam toplo sobo v hiši in sostanovalce, ki so še kar v redu. Morda še najbolj N2 iz sosednje sobe. Ja, še najbolj se ujameva. Zaradi pameti? Kje pa! Zaradi najinega posebnega kofetka, ki se nama vsako dopoldne cedi v usta. Ne ga poskusiti, če niste vajeni. Gledava televizijo, tiste štiri in pol programe, ki jih lovimo tu. Ampak seveda nisva nikoli tiho. Treba je kritizirati vse, od države do politike in drugih borcev za lepo življenje. Najbolj zanimivo je, da ne izbirava teme. Koga bova danes? Humarja, Nejca ali Šraufa? Kaj pa če bi Janeza, Milana ali Mirana? Kje pa sta Prevc in Dragič? Kaj pa zaposleni na KU? Dobro, oni so itak vsak dan na tapeti, tako da je že dolgčas jih vedno obrekovati. Kot dve stari branjevki obvladava vse, kar je bilo včeraj na televiziji. Eni so že utopljeni in drugi še bodo. Kaj je že to lepo življenje? Nihče ne ve in nikoli ne bo izvedel. Zakaj že? Najbrž zato ker smo že preveč zagreblji v kanalizacijo. Sej bo ... Ja, kdaj? No in zdaj se je spet začel boj ... Ne, ne, ne zaradi beguncev ali kriminalcev, začel se je ponovni boj med nami v hiši. Kdo je tu utopljenec in kdo ni. Naj vam jo predstavim? Če smem ... torej tu smo pet človekov, če smem temu tako reči. Seveda vsak s svojimi vizijami in vsak s svojim prepričanjem, najbrž se ravno zaradi tega tako razlikujemo, kar naj bi bilo vsem povšeči, pa na žalost ni. Vsaj med nami! A si vi predstavljate, da je Taubi pred mesecem preštihal ves vrt (no, v redu, saj ga je plevel že malo prerasel), zdaj pa je Kljukec prevzel v roke vse skupaj in se lotil ene gredice, ki je niti očistiti ne more. Zakaj gre pri vsem skupaj? Sva utopljenca midva, ki živiva v zgornjem nadstropju, ali sta utopljenca onadva, ki živita v pritličju? Nekdo je in temu ni daha. Le da naju zaenkrat boli vse in zjutraj raje popijeva svoj kafe, pa naj bo ta, kakršen že hoče.

Utopljenca še nisva in še vedno dihava, pa če je to komu všeč ali ne, briga naju.

Aja, najbrž ne poznate naše hiše. Je enonadstropna. V pritličju živita modreca in v prvem nadstropju živimo kofetkarji. Lepo razdeljeno, ni kaj! (Le da eden od nas treh je bolj duh kot človek, pa naj ga naš organizem razume!) Torej, sva utopljenca midva po besedah modrecev ali sta onadva? Še vedno živita nižje in s tem bližje Ljubljani, ki je le dvajset metrov stran od hiše. Naj jokava, ker poslušava Laurie Anderson? Ne! Nikakor, uživajmo. Ona je le trenutno na najinem repertoarju, potem bo šel Taubi spet štihtat na vrt, če ga ne bodo prej klicali na pohod po nevideni Lublani ali še kam drugam – jaz pa ... Ko vas jebe, si bom skuhal še en kafe. Bomo videli!

Zdaj pa, pogledajmo... spila sva kafe in eden od naju se je spravil na vrt. Kdo že? Saj ni važno. Eden se je, ker se meni ne da, zaenkrat. Ko se mi pa bo, takrat bo šok, ampak saj je vseeno. Vrt gor ali dol, za koga? Jaz naj delam, jedel bo pa nekdo drug. Zakaj že? Ker sva zgoraj utopljenca in spodaj ... Zakaj spodaj niso utopljeni?? Saj so nižje in bližje vodi. Najbrž sva se začela že ponavljati in zaradi tega bo ta članek preveč dolgočasen, samo to naju pod tem svobodnim soncem prav nič ne zanima. Živiva in vse gre lepo naprej. Tako v prvem nadstropju kot v pritličju (Bog se jih usmili). Midva pa pred vodo lahko še vedno zbeživa na streho.

Za konec pa en najin izziv za naše bralce ... Če nama kdo pokloni Kobiličino Kofetkarico, bova sliko slavnostno izobesila na hodniku naše hiše med vrata svojih sob. Tam bo ostala do svetovnega potopa – tako nam Bog pomagaj.

N2 in Taubi

ilustracija: Laura Ličer

021
KRALJI
ULICE

NAJNIŽJI SKUPNI IMENOVALEC

Spet eno nogometno prvenstvo. Utapljanje v debilizmu najnižjega skupnega imenovalca. Navijači vsepovsod, bolj poredko navijačice, ampak nimajo pa nič proti. Uredniki imajo končno spet kaj za pisat v svojih uvodnikih, zastave vsepovsod, vse te neokusne barvne kombinacije.

Glasno vpitje, zgrinjanje na stadione, pitje velikih količin tekočine, ki ji rečejo pivo, je grde barve in se ne razlikuje bistveno od tistega, kar pivec potem kmalu izloči za prvi vogal.

Povsod okoli veliki ekrani z zelenicami in nabitimi palčki, ki dirjajo za žogo. Testosteronski mladeniči na višku svojih življenjskih moči so zaviti v zastave, izgledajo kot groteskne budale, nevedne vse te dolgotrajne in mučne evolucije.

Pijmo, da se bomo lahko sprostili in lažje drli in bolj brezsravno žalili nasprotnike! Naredimo si življenje vsaj enkrat zanimivo!

Dajmo vse od sebe, ko kos usnja, sešit v tretjem svetu, zadane v mrežo:

To je naša šansa, to je naša katarza, tega se bomo spominjali in to navajali za referenco ob zadnji sodbi.

... A smo se zato borili?

A smo v to vložili vse naše znanje in sposobnosti?

A je to tisto, kar nas združuje?

Legaliziran nacionalizem,
legalizirana vojna,
legaliziran mačizem,
legaliziran razvrat.

In za nami bodo na najzgodnejše pokošenih zelenicah ostale samo

smeti,
smeti,
smeti.

Ki jih bodo pobirali plačanci, plačani še manj kot znaša najnižji skupni imenovalec.

Špela

foto: Aleksander Petric

NA AKORD

022
KRALJI
ULICE

Všeč mi je, ko sem zadet. Utopljam se v valovih eterične substance. Kot bi se našrl tablet ali zлил vase stekleničko viskija. Bolje – nič pijanega, nič sintetičnega, še dim sem opustil. Ne obstajam, zlijem se z zvokom. V zasukih predvidevanih obratov se spomnim tiste basni o sraki in mladih. Jadram na vrhovih melodije in prislonim klarinet na negotovo intervalno četrto. Pelje me sivi šum proti pristanišču zelenega, a me predvidljivost posrka vase. Z vodilnim tonom sem zjebal eksperiment. Ne sekiram se preveč, poskusim znova. Zavem se, da je moj obstoj skrčen na minevanje zvenskih kristalov. Utopljam se, v globino. Z vsako frazo me je manj, moja zavest se aglutinira z nebrzdano kakofonijo grozdov. V razloženih obratih centrifugiram k zvečanim intervalom. Samo tako prisiliš glasbo k poslušnosti. Privedeš jo do skrajne meje, na kateri sama sebe vprašuje po identitetnem bistvu. Ko se seznani z realnim, utihne.

Trajalo je nekaj časa, da sem se sprostil. Igrali smo po dobro uro na rundo, ljudi moraš zapeljati. Da bodo še poklicali, sporočili drugim. Pred špilom sem moral vedno kaj srkniti. Navadno pивce, dve, pa obvezno ta kratkega. Da je zadeva stekla. Ne gre za nič drugega kot golo spoštovanje tradicije. Treba ga je pit, da te ne doleti kakšna bolezen, je rad ponavljal vaški metuzalem Blaž, upokojeni invalid, ki je postal inventar vaške gostilne. Menda je šel domov samo spat, navsezgodaj pa je fehtaril čistilko, naj mu za božjo voljo pomaga umiriti tresočo se roko. Opogumljali smo se iz runde v rundo, dokler nisem začel nagovarjati vseh navzočih. Nemaokrat sem za šankom sitnaril s svojim pogledom na svet. Poslušal me je zgolj kak čudak, večina pa je delala križe in pila naprej svojo blagoslovljeno ambrozijo. Ko so bile zvezde manj bojno razpoložene, smo se sporazumeli. Preobrnili smo hektolitre besed s kaj malo pomena in obilo tavitologij. Cel svet bi rešili, če bi nas le kdo prosil za nasvet. Prodali bi tudi cerkev, če je treba, samo da bi zadovoljili svoje močgane, ki so se ravno navadili plavati v nerazredčenem alkoholu.

Mitka, najstarejši član skupine, se ga je nasekal prvi. Navado, da je med špilom prenočil na kontrbasu, je imel v malem prstu. A to ga pri igranju ni niti malo motilo. Precizno kot mesečnik je jadral po rezilu kvintnega kroga. Na vsake toliko se je zdramil, zlasti kadar smo ostali odpeketal za šank po novo tabletko.

Skoraj vedno je pricefenal za nami, semtertja pa je nadaljeval potapljanje v svoji pijanski omotici. Utopljal je svoj zgrešeni zakon z dvajset let mlajšo mačko, s katero se je dolga leta igral in se ji posmehoval, nato pa ga je zgrabila za jajca in mu ponudila na izbiro: zakon ali tožbo zaradi nadlegovanja. Drugi sem bil navadno jaz; brez razmerja, ne delovnega, ne partnerskega, ne empatičnega. Še pri spolnem sem bil bolj kot ne monoseksualec, ki se naslaja nad neskončnim imaginarijem spletnih strani. Od nekdaj sem imel probleme z navezovanjem stikov, zlasti z dekleti.

Nisem poznal for o zrcalnem stadiju in o želji drugega in čeprav še zdaj ne vem kaj dosti več, mislim, da obstaja nekaj takega kot spontano vživljanje v stvarnost. Pred običajnimi ljudmi, ki so navadno hodili v službe ali so se odlikovali kako drugače, sem imel respekt. Kasneje sem sklenil, da se stvarnost najbolj glasni ne razteza dlje od gobcev, ki verjamejo v popolno

ilustracija: Anja Dr

relativnost resnice. Njihove sleherne premise v mislih, besedah in dejanjih pa so nič manj kot zakon, ki bi ga morali spoštovati vsi ostali.

Tako je šlo, leto za letom, po protokolu: nalaganje robe – ogrevanje grl – odhod na špil. Po dobršni količini zaužitega alkohola smo se počutili odlično. Pomaga pri vzdržljivosti. Pokažite mi enega pihalca ali trobilca, ki ne vadi in ti je zmožen odplozati celo noč.

Zlasti v zgornji dolini so vztrajali vse do šeste ure, čeprav je bilo plesišče prazno, plačnik pa se je prelevil v predzadnjega pijančka, ki hoče še, drugače ne plača. In potem ko je bilo vse pospravljeno in zloženo v avto, spet pit. Na žive in mrtve, kot bi bila pijača eliksir mladosti, ki nas bo odrešila neumnosti. Resnica je, kot najbrž veste, ironična.

In tako se je zgodilo. Popizdil sem. Vse je potekalo zelo gladko, vendar je bilo ozračje razgreto. Res, da je bilo poletje, vendar ne govorim o tem. Moje vedenje se je iz ure v uro slabšalo in prav tako toleranca do ljudi. A to je bilo nekaj običajnega. Vse sem odigral korektno, le trezen nisem bil več. Le kako naj bom, če sva po vsaki pavzi z Mitko izginila do šanka na pelinkovčka. Slavljenca sem po koncu žura zmerjal s kozlom in še nečim gnusnim, kar mi drugače tudi v sanjah ne bi prišlo na pamet. Njegovemu sinu, ki me je hotel umiriti, sem razbil dva zoba. Tako se je končalo moje zabavljaštvo na akord.

Še kar se utapljam, a ne več z moralnim mačkom. Dlje traja, da prebereš roman ali sestaviš skladbo za godalni kvartet, vendar bolj zadane in dlje drži. Čas, ki nam ga gospodarji tankovestno izmikajo, si moraš izboriti sam.

Ni bil alkohol. Krivo je bilo to, da sem padel pod vpliv zabavništva, ki nam ga vsiljujejo kot neizogibno nujnost. Na vsakem koraku. Da to dojameš, traja. Kot traja, da sprejmeš enajsto božjo zapoved: Ne!

Domen Bertonec

UTAPLJANJE

Danes živimo v času, ko se »utapljanje« v tem hitrem tempu in tehnološko naprednem življenju pogosto zgodi ljudem, ki si par let nazaj niso mogli niti zamisliti, da se lahko znajdejo v hudihi finančnih krizah, v katerih jih država in banke pustijo na cedilu. Takšna situacija poštenega človeka pripelje do tega, da se »utopi« v svoj negativni svet. Na žalost preveč ljudi ne vidi izhoda in prave poti, zato se odločijo za najhujše, za konec, odločijo se za samomor. Ali to imenujemo demokratičnost Evropske unije z načeli človekovih pravic? Načeli, ki človeka pripeljejo do obupa, celo samomora? Zaupal vam bom del svoje zgodbe.

Utapljal sem se, bežal stran od realnosti s pomočjo opiatov. Na žalost nisem videl izhoda iz tega začaranega kroga. Moj vsakdan je bil beg pred realnostjo s pomočjo droge. Sčasoma sem zamenjal slabo s še slabšim – s heroina sem prešel na substitol. Lahko vam povem, da od tega ni človeku nič lažje, kvečjemu hujše. V tem obdobju sem živel v zavetišču. Zame še dodaten razlog, da sem se počutil, da se potapljam še globlje. Prišel sem tja in dojel, da sem se dotaknil samega dna življenja. Boga sem prosil za moč in voljo, da bi vse to premagal. Moje molitve so (bile) uslišane. V tem času se je v mojem življenju pojavilo dekle. Spoznala me je kot brezdomca, kot odvisnika, pa me je kljub temu na moje veliko začudenje takšnega tudi sprejela. Sčasoma sva postala par in zgodilo se je

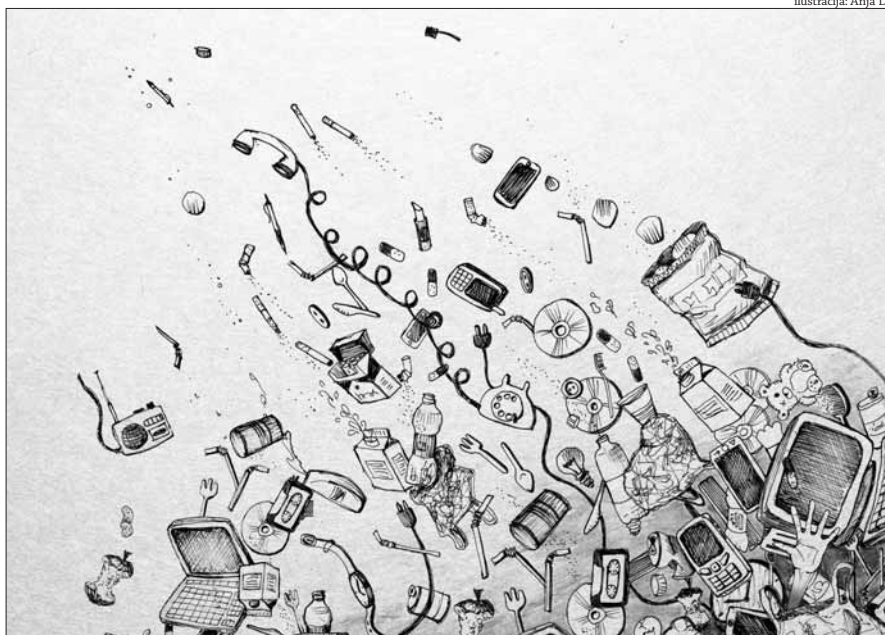
nekaj, za kar sem mislil, da ne obstaja. Imava se iskreno rada in tudi razumeva se zelo dobro. Lahko rečem, da se utapljava v ljubezni. Niti sanjal nisem, da bom spoznal takšno dekle, ampak čudna so pota Gospodova. Očitno sem moral prepotovati pol Evrope, da bi jo na koncu le spoznal. Osnova krščanstva je ljubezen in hvala Bogu, da sem ljubezen spoznal s svojo drago, ki me vzpodbuja na pravi poti. Spoznavam ljubezen, za katero sem mislil, da je prikazana samo v filmih. Moje sporočilo vsem vam je – **UPAJTE!** Ne klonite v svojem duhu, ne izgubite upanja in delajte na tem, da v življenju

naredite spremembo na boljše. Ni lahko, ampak treba je začeti. Do par mesecev nazaj sem tudi sam dvomil v to, da še lahko pride do večjih sprememb, sedaj pa vem, da ob pravi osebi in iskrenih molitvah Bog poskrbi za to. Tako prijatelji, v samo pol leta sem iz utapljanja v negativnih stvareh prešel na utapljanje v ljubezni. Živim s svojo najlepšo punco in pravo gospodinjno. V veri, upanju in ljubezni je vse mogoče.

Slaviša V.

023
KRALJ
ULICE

ilustracija: Anja Dr

Odhajam
v svet samote, upajoč na rešitev.
Od tu moja norost.

Zapuščam tišino misli z več
vprašanji, brez upanja.
Odgovor.

Srečanja z minljivostjo postanejo
nevidna. Krotiš tesnobo, sestradan
ljubezni moriš njen dotik. Zavedajoč
se pogrezaš v upanje nemogočega.

G.

MORJE V PLJUČIH

Parkirišča pred blokom so prazna, gneča se je preselila v druga mesta in golobi na mojem balkonu utrujeno oprezajo za senco. Samo še dva dneva, odštevam, ko odlagam skodelico v korito.

Morje je bilo vedno predaleč. V avtu preveč prtljage. Oblačila pravilno zložena v kovčkih, kovčki pravilno zloženi v prtljažniku, brisače v torbi, posoda med očetovimi nogami. V lokalih ob poti se je kadilo in avtocesta je bila še v načrtih. S sestro sva se pol poti prerekali. Drugi polovico sta se prerekala mama in oče. Nič drugače kot doma. Le pričakovanje se je razlezlo čez vso tapiserijo in plastiko, ves jugo je bil potopljen v njem, da smo odpirali okna in potiskali komolce na drugo stran pločevine.

Samo še en dan, odštevam, tesno zapiram okna in zastiram zavesa, da stanovanja čez dan ne bi napolnilo sonce.

Največkrat je bilo vroče. Pritoževali smo se. Leto za letom. Ko ni bilo vroče, smo se pritoževali nad tem. S sestro naju je skrbelo, da naju ne bodo pustili v morje. Nisva razumeli, zakaj

od dežja mokra glava ne bi smela biti tudi slana. Starši niso razumeli, kako ne razumeva. Kako zajemava sapo in polagava telesi na vodo, da lebdita kot les.

Samo še jutri, odštevam, ko se vzpenjam po stopnicah.

Glava navzdol, v pljučih zrak. Dokler je trajalo. Training se je začel že na poti. Pred tuneli, takrat jih ni bilo veliko, sva zajemali sapo in čakali, da je svetlobo žarometov presekalo sonce. Tekma je bila naporna. Ustnice so postajale modre. Obraz mame v vzratnem ogledalu jezen.

Obrnem ključ.

Moje oči v vzratnem ogledalu utrujene, prtljaga razmetana po zadnjem sedežu, tuneli dolgi. Še več jih bo. Tik pred temo zajamem sapo. Vozim hitro. A ne dovolj. Počasi že čutim, kako mi pljuča zaliva slana voda.

Neža Prah Seničar

KAM PA KAM?

»Jebeš te tvoje listke, mali. Noge daj narazen, počepni pa naguzil te bom, da ti bojo oči ven padle!« se je zarežal stari prdec. »NE! Ne rabim!« je še enkrat zarentačil, ko sem mu vseeno turil kuverto s kešem, ki sem mu ga bil dolžen že več mesecev. »Sem ti rekel, da mi ni treba vračat, jebem ti sunac.« Ko sem, sedeč na Arčijevi postelji, že ene tretjič izpadel kot nezaželeni poštar, sem nazadnje odnehal in si kuverto zbasal v zadnji žep na vrečastih hlačah. »No, vidim, da si si gate že dol potegnil,« je posmrknul Arči in me tlesknil po boksaricah. »Ma ne, no, to se tko nosi, a veš, zdej ko nismo več v drugi svetovni,« sem mu vrnil. Ampak pizda mu, da ni hotel takoj nehat. Kot da bi zatiltal, mu je roka ostala na moji perdi. Skoraj ščipal me je, tako me je stisnil za ritnico. »Pol praviš, da ga redno kej fašeš, mali?« Nisva se še pogovarjala o tem, kako in na koliko časa najdem kakšnega jadrnika, da se kresne z mano. Arči drugač že ve zame, sem mu sam povedal. Dobil sem se z unim pobljahanim modelom z neta, ki ga moram zmer častit. Še kušnil me ne bi, če mu ne bi prej drinka plačal. Nisem glih desperate, samo ko me prime, najrajši izberem take malo nevarne modele, ta ima recimo hepatitis C. Pravi, da od tatujev, kao slaba igla, ampak vprašanje. Po mojem je sprobaj še marsikaj drugega, tako da še sam ne ve. Nima veze, Arčiju sem dolžen pojasnilo, če mi že zalaga svojo penzijo. »Sej veš, da se najde. Če mam dovolj keša. Muvam naokoli pa se kaj nalima, hehe.« Arči je privzdignil prst in se zamislil. Kot da mu je spet spomin zatrokiral. Skoraj ga že ruknem v ramo, pa nenadoma čisto trezen reče: »Ajde, dober, sam da fukaš. Tisto, ko se potem skupaj kupuje pohištvo, je bolj kot ne že žaltav cajt. Ej, mali, kako bi ti rekel, rajši se zanašaj samo nase. Pojebi jih vse, ampak ni treba, da se razpekneziš. Vem, da mi zdajle ne verjameš, ampak itak si ti vse, kar ti preostane, pa če še tauzentkrat zgleda drugač. Nikogar nam ni dovoljeno vzeti s sabo, ko pride vija, vaja, ven.« Potrepljal me je po hrbtu in vedel sem, da se samo tolaži, ker noče preišljevati o svojem stanovanju. Arčiju je pred dvemi leti umrl dolgoletni ljubimec, zato se je preselil sem, v dom. »Pojdi zdaj še k svoji stari, pojdi, čaka te.« Ker nimam ideje, kaj bi mu rekel, grem res pogledat še babico, po hodniku naprej zavijem v kakšne pol ure kimanja in neprestanega poslušanja enih in istih zgodb. Kadar ima dober dan, jebe osebe v glavo, ko pa njih pusti pri miru, je nesrečna in se grudi sama vase. Rajši jo imam, kadar je žalostna, takrat vsaj ne sprašuje, zakaj si še nisem našel rednega joba za nedoločen čas v prosveti. Ker jebeno študiram, pizda! *Pa pri teh letih?* Prej nisem mogel, sem moral preživeti, si pozabila, da si me redno naganjala k tipu, ki me je mlatil? *Pozabila, jaz?! Si pa upaš. Od nekdaj si bil strupen. Slabo seme.* Tako je bilo zmeraj, pet minut pa sva se skregala, naporna babura v pičkumater. S kešem od Arčija, ki ga še nosim v žepu, ji bom kupil nagobčnik. Ko stopim pred vrata nanine sobe, globoko vdihnem in trikrat potrkam. Coprnica stara spi, zato se kar obrnem in jo ucvrem nazaj k Arčiju. Nana ne bo vedela, da nisem ostal, saj se niti mojega imena ne spomni. *Važno, da jo pedenajo spredi zadi pa da vsakomur razlaga, kako ni še nič iz ta malega, slabo seme pač, medtem ko je njena hči zdravnica. Kurac palac. Mat je obtičala v prvem letniku medicine, jaz pa samo še diplomu spišem. Ampak to ni študij, a ne. Kdo je še videl defektologa z Nobelovo, a ne. Ker k Arčiju hodim glasno, sem skrajno presenečen, ko odrinem vrata njegove sobe in ga skozi rezo vidim zariplega na postelji. Drka, model si ga meče, ne me jebat, še se mu dvigne. Malo postojim, potem preišlujem, da bi zakašljaj, ampak ne.*

Mičkeno me zanima, kakšne kocine ima, če so že sive, ampak je pokrit z odejo. Grem in ne morem si pomagat, da ne bi bil malo žalosten. Fora bi bila, če bi ga lahko peljal na Torture-the-Fuck zabavo, kjer so dotiki načeloma prepovedani, ampak bi mu pa dalo kaj štofa za naslednje drkarije. Lahko bi rekel, da je res živ, preden ga pobere med temi sterilneži. Arči je res OK tip. Zmeraj reče, da v njegovih cajtih nisi imel druge izbire, kot da se skrivaš, ampak jaz mislim, da bi komot spregovoril o tem, da je gej. Da bi se tudi pokazal in da bi takoj ubodel kakšnega. Še lažje kot jaz. Jaz mam ta večni problem s prijateljskimi conami. Ne znam ven. Tudi če mi tip dogaja pa postaneva frenda, je vsega konec in ni več šanse za nepozaben fuk. Bojim se, da bi ga potem hotel imet za svojega. Večen frend sem, jebi ga, to mi gre še kar dober. Ostalega se je itak za pazit, tuhtam na poti v službo, in lahek sem, ker imam polne hlače keša. Delam v pajzlu za nekim šankom. Tam je vsaj mir.

Ampak ti ga pridrajsam v bar, kjer me, ne zabavam, že spet nagnusno čekira kretenski Miro, zagovednež bebavi, in mi po stari, latentno razjebani navadi reče: »Nebojša, oglasil se je eden od unih tvojih pičk, ki jih servisiraš. Pa spet si mi zamudil! A štekaš: *zamudil* si, ahaha, kdo nek te je spet *za muda*?!« Sam sebe bo enkrat zadavil od smeha. Ko se bo, mu bom zavil bingljajoča jajca okoli vratu in bo videti kot nesreča.

»Aja, saj res!« še vzklikne šefe. »A te ne zanima, kaj je rekel tvoj pička, ko je uletel? Resno, sporočilo ti je pustil.« Čakam, da me razsvetli, medtem pa mu namrščeno gledam točno v čelo, na sredo med oči, kamor bi mu najrajši poslal kroglo, če bi bilo manj prepovedano. »A te zanima?« še provocira. »Povej,« rečem. »O, za to se mora pa najprej vse osebe postaviti ob šank.« Ne morem verjet, kakšen bebec. Punci, ki že brišeta mize v ozadju lokala, se delata, da jima ni odveč, in iz firbca pridno pritečeta, pod njima pa lužici, tako jima dogaja ta idiot. Nič nimam proti emancipaciji, ampak tile dve kozi sta razlog, zakaj ženske nikoli ne bodo dobile enakih pravic. Sami v svojo skledo pljuvata. Ko smo tako postrojeni in jima latentnež kao čekira joške, najprej pade povelje:

»Vsi, ki imajo staro mat še živo, korak naprej!« In takoj zatem, ko zdolgočaseno zagazim v past: »Kam pa kam, Nebojša?! Kar lepo na svoje mesto.« Staviti bi šel, da je ta prasica debelo uro izbiral način, kako bi mi čim bolj nemarno povedal, da je moja ta stara v domu umrla. Staviti bi šel, da se mu je nad glavo utrnila žarnica, ko se je le domislil. Pa ravno danes, ko je kao spala in sem se ji izognil. »Oooo, pa ne da je to solzica, a je to solzica polzica, a, a?« Miro se je sadistično zarežal in mi v naročje zabrisal krpo, potem pa ostudno sklenil svoj sluzasti nasmeš z nenadnim trzlajem in rekel: »Zabavam te, pičkica. Komot stopiš za korak naprej, tvoja stara je še pri sebi. Ta zlobne zadnje pobere. Zdaj se pa sprav polirat kozarce in da mi nikoli več ne prideš čez uro.«

Noro mi hodi narobe, da moram prenašat take avstralopiteke, noro sem naveličan gnid. Tut jst bi si zaslužil malo rešpeкта. Takrat mi svane. Arčijevi dinarčki, ki jih sam noče nazaj, bodo šli za napitnino kakšni gorili, da malo naseklja ego temule šefovskemu kreblju. Čez gofljo pa par prask od noža, pa mi potem piskaj, prašiček, o moji nani, če si boš še znal rito sam obrisat. Bo on mene jebal, si mislim, ko poliram tretji kozarec, in ko ga podržim proti luči, skozi steklo zagledam, da je moj tvegani pobljahanec uletel v mojo beznico z nekim drugim modelom. Taki so ljudje – pizde.

Jedrt Lapuh Maležič

ilustracija: Mojca Fo

SESTRA

026
KRALJI
ULICE

Zjutraj, ko je v zraku že gost vonj po cvrtju in kavi, gre gospa na samotni sprehod. Samotni v smislu nje same, vse naokoli namreč kar zagomazi, ko stopi izza kamnito ogrado, polne rož in dišečih grmov. Od vseh rož ima še najraje mak, rahel je in papirnat, med oranžno in rdečo. Predrami ji čustva, takšna suha gredica, zato gre relativno daleč, z otoka na otok pravzaprav, da vidi ta mak. Njen sprehod ima pa tudi

praktične namene, spotoma gre še v združeno trgovino, kjer imajo napakiran vitello tonnato, pojedla ga bo kar brez kruha. Ampak malo še odlaša. Pri hostlu gre najprej na kavo. Tla so lepo suha in spet so dali lončnice na sonce. Krhke so kot tisti mak, ko srkajo svetlobo in izdelujejo klorofil. Tudi vihrajo v vetru, valovijo, mogoče oponašajo morje, ki ga nese mimo, z vsemi čolni, ki ga vrtinčijo, kalijo, motijo. Kavro lahko spiže ob oknu gostilne, ki gleda na morje. Oblački. Sonce začenja s svojo močjo. V službi so vsi ti čolni, ki vozijo že celo jutro in eni celo noč. Vozijo tudi na otok, ki je povezan s kopnim. Včasih se pelje, ampak tam mora zelo paziti na cestah, ker ni navajena na kopenski promet. Sicer pa ima rada tiste zaraščene ulice in pastelne kulise orjaških sladoledov. Iz hotelov ob glavni cesti enkrat na leto pogrnejo rdečo preprogo, po kateri hodijo ljudje, ki so stari in imajo veliko denarja. Ampak redko gre tja, bolj ljubi propad, ki se dogaja v njenem kraju. Smrdi. Smeti. Ptiči. Mrtvi. Glive vseh vrst. Školjke, mah in zibanje. To zibanje še posebej potrebuje, potrjuje, da obstaja.

Turisti so jo precej časa motili, zdaj pa jih sprejema v svojo zavest kot ljudi, ki so željni življenja, še posebej nečesa posebnega, če so že naredili tako dolgo pot. Hodi mimo njih in se vozi po zalivu, izmenjuje poglede in to ji je čisto dovolj. Od dotikov se distancira, tudi v gužvi, to je ena od fobij, ki so možne dandanašnji, čeprav je bila že od nekdaj taka, ampak to ni nič takšnega. Včasih se zjoče, postane

zamaknjena in (nekako) razstavljena ob klasični glasbi, še najbolj jo zadane Morricone, ki zna biti tudi kičast. In vse druge umetnosti, rastoče zeljnate glave v Ateneo San Bassu, igra tenisa brez teniške žogice na Piazza San Marco in veliko glasbe na ulicah, veliko ljubezni, čeprav trenutne, neuresničene, izmišljene. Dogaja se, a vse ostaja v očeh, široko zaprtih.

Tako uživa v propadanju tvarine, morska pena brbota in jo nosi s seboj. Alge vdirajo v klet in že v kuhinjo, z vsakim dežjem, zato išče make, zeljne glave in namišljene žogice v najlepšem salonu sveta. Optimizem.

Ko bo Benetke zalila voda, bo gospa, ki živi na Piazza Margheriti, še nekaj časa uživala v svojem stanovanju z razgledom. V tretjem nadstropju ima banjo polno vina, in dokler ga ne popije

Nataša Skušek

KAJ

Kako sem končal brez doma? In kaj bi védenje sploh spremenilo? Ljudje izgubijo marsikaj: denar, ljubezen, dom ... ni važno, kako, zagrešil nisem nobenega zločina.

Na brezdomnost se navadiš skoraj takoj. V hipu, ko spoznaš, da ne gre za muho ali dogodivščino, se v tebi vse zlomi in že si tam – navajen.

St. Petersburg je bilo prvo mesto v moji biografiji, v katerem trolejbusi niso prostor, ki bi te naučil, kako je treba živeti. Zato sem ostal. In tudi zato, ker nisem imel kam iti. Dobesedno nikamor. Službo sem si našel že naslednje jutro – vprašal sem vodjo čistilcev pri enem najbolj neuglednem odvetniku, ki si ga moreš zamisliti saj so bili okoli prisotni očitni znaki veseljačenja iz prejšnjega dne. Zanimalo me je, kako najlaže zaslužiti za vozovnico do Moskve (še vedno sem upal, da bom lahko šel). Popeljal me je v rastlinjak znotraj poslovnega kompleksa in s kolegom sva začela čistiti odpadke. Za to nama je bilo obljubljenega nekaj denarja, na koncu pa so nama zagotovili le liter in pol močnega čistila. Ko sva posedala na opustelem obrežju, sva vsebini dodala nekaj prašnih malin. Puškin je nekoč rekel: »Švede bomo tako zastrašili, da bodo pobegnili,« ampak tako daleč ni šlo.

Kasneje sem natovarjal zelenjavo za neke Azerbajdžance. Bilo je je ogromno, plača pa se je topila v podzemlju. Za najbolj vitalno stvar se je naenkrat izkazalo zelo natančno vedenje, kako se v azerbajdžanščini reče »pedofil«. Odšel sem, še preden sem posredoval modrost v navzočnosti otročje – navihanega šefa. Seveda sem z iskanjem dela nadaljeval, prebiral sem oglase in se bedasto javljal nanje, vedoč, da to ni tisto, kar iščem. Najprej prvi naslov pa drugi, tretji in tako naprej v nedogled. Iskal bom dokler ne najdem.

Nastanitveni proces je bil precej bolj zahteven. V šestih letih nisem niti enkrat prespal na železniški postaji, namesto sem tega delal kot nočni čuvaj, pomagal v gospodinjstvu in hvaležno spal bodisi pri prijateljih bodisi na ženskih toaletah. Končno sem si najel sobo. Kadar mi je finančno zneslo, seveda. Celo dandanes nimam zagotovljenega doma. Vendar nimam strahov.

ilustracija: Tjaša Žurga Žabkar

S sabo sem vselej prenašal dve zastavi. Prva je bila poljske znamke Solidarnost, neznanega izvora. Izvor druge – norveške – je bil jasen. Očitno je bila odtujena z ruske ladje. Zastave za čolne so narejene iz posebne, zelo tanke volnene tkanine, tako sta mi obe služili za to, da sem vanju ob večerih zavil noge. Zelo pomembno je, da imaš te na toplem. »Solidarnost« je bila sintetična – in kot taka zelo prikladna za pranje in sušenje. Jopič sem uporabil za to, da sem se pokril čez hrbet (in ledvice). To je bilo popolnoma dovolj, za krepčilen spanec. Biti ruski brezdomec pa ne pomeni le tega, da nimaš kje bivati. Razpoložljivost celotne socialne in zdravstvene oskrbe, ki jo zagotavlja država, je odvisna od tega, ali imaš stalno bivališče – »po propisima« ali ne. Zaradi razlogov kot so družinske razmere, rubež premoženja, ali neurejeni dokumenti, ne moreš legalno delati ali biti deležen zdravstvene pomoči. Ne moreš se obrniti na sodišče, ne moreš se poročiti ali vključiti otrok v izobraževanje. Vedel sem, da moram kot oseba brez uradnega naslova ostati zdrav. Nekoč sem imel strašen zobobol in nekako sem izvedel, da ti v javni bolnici pomagajo, če imaš res hude bolečine. In ko sem imel težave s srcem, so me napotili po prvo pomoč na zbirno točko, ki so jo organizirali »zdravniki brez meja«. Čisto možno, da nisem stal prav vzravnano, ker je starejša gospa, menda članica čistilnega osebja, nenadoma zavpila: »Tale nam bo umrl. Takoj pripravite kardiogram!« In zdravnica je odgovorila na prirčno sproščen način:

»Če ne bo umrl takoj, bomo za to poskrbeli mi ...«

Zdaj vem, da je redno umivanje nogavic idealna metoda, s katero se upreš občutku absolutne osamljenosti.

Živim v tem mestu in ne bi hotel biti nikjer drugje.

To sem ugotovil, ko sem živel pod sedmo linijo metroja, ki vozi na Vasiljevski otok. Podgane so deževale s stropa in cigaretno filtre sem učinkovito uporabljal namesto britvic za rezanje kartona.

Naučil sem se, da celo majhen košček sira vsak dan prepreči, da ti zobje ne izpadejo prehitro.

Da si lahko oblečen v še tako smešno stvar, če je le topla in čista.

Da je bolje ne krasti tam, kjer delaš, pa čeprav te delodajalec še tako izkorišča.

Da pedofil v azerbajdžanščini zveni podobno kot veteran.

Da zlahka preživiš brez vsakodnevne britja, če to nadomestiš z umivanjem zob 2x dnevno.

Da je lažje obupovati, kot pa dovoliti si začeti dovoliti ...

Da je bolje ne uporabljati bencina za večje rane.

Če prvi začneš raztovarjati kamion, ni nujno, da boš tudi zadnji, ki bo odšel. Če imaš čiste čevlje, se bolj sproščeno smejiš.

Ko te preplavijo občutki samote, lahko še vedno govoriš s svojim psom, pa čeprav ga nimaš.

Če si res želiš, lahko zlezeš iz kleti.

Arkady Tyurin

VELIKI PLJUSK

Če bi mi kdo rekel, da bom končal pod vodo, bi najbrž umrl od smeha. Da bi se utopil v viskiju? Ja. V vodi? Plavalec, kot sem? Hahahaha!

Pa vseeno. Niti toliko časa nisem imel, da bi pošteno zajel zrak. Močna roka ene od goril mi je zarila glavo pod vodo. Da se ne zajebavaš z Debelim Duletom, sem moral spoznati zgrda. No, bom vsaj umrl čist ...

Klasična scena. Zaslišani, dober policaj in zloben policaj. Jaz, moj nekdanji sošolec iz srednje šole in tip, ki ga doslej v življenju še nisem imel smole srečati.

Več kot ne že dve uri samo zrem v njune premikajoče se ustnice, stisnjene zobe in peno, ki šprica ven – pri ta dobrem pa tudi koščke burgerja, s katerim se baše med zaslišanjem.

Glej, povzame ta dobri, jaz ti hočem dobro, prijatelj. Vem, da si okej, toliko te poznam, ampak če ne boš izpljunil, kar hočeva od tebe ... Pozna me. Zguba, ki je ni maral nihče – ne sošolci ne profesorji. Iz usmiljenja sem šel kdaj z njim na pir, če je častil. Prijatelj? Ne pretiravajmo, okej?

Poslušaj, »prijatelj«, naslonim se na komolce, ko bom imel kaj več, se bom oglasil, zdaj pa, če je to vse, bi se poslovil?

Ta dobri pokima, zlobni pa s pestjo udari po mizi: Nisva še končala s tabo, kolega!

Poslušaj, če si me že tale – s prstom pokažem na ta dobrega – drzne klicati prijatelj, to ne pomeni, da sva ti in jaz kaj več kot samo dva nesrečna osebka, ki sta po zlobni igri usode dihala isti zrak v smrdljivi sobi za zaslišanje in nista niti k od kolega! Adijo! Hej, se oglasi sošolec. Če boš imel kar koli, me pokliči, okej? Zunaj končno zadiham s polnimi pljuči.

Najprej čutiš tesnobo – veš, da je okoli tebe obilje zraka, do katerega nimaš dostopa. Mišice se ti krčijo, grabi te panika, stresaš z glavo sem in tja in zadnji mehurčki skupaj s pridruženim glasom ti uhajajo skozi stisnjene zobe. Ampak roke imaš zvezane na hrbtu in roke človeka, ki je dvakrat višji in težji od tebe, te tiščijo v položaj, iz katerega ni izhoda.

Po nekaj korakih poleg mene ustavi avto. Znan avto. Sovoznikova šipa se odpre.

Skoči noter!

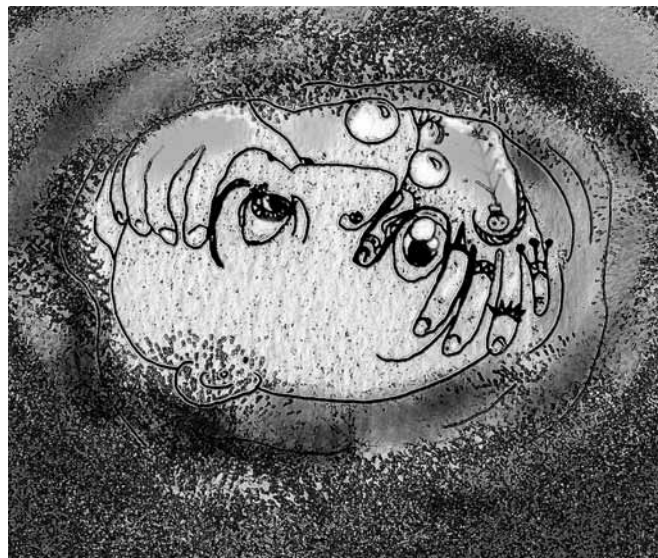
Počim se na zadnji sedež in s cvilečimi gumami se zapodimo v smeri, ki jo dobro poznam – posestvo Debelega Duleta.

Dule je bil v mladosti državni prvak v borilnih veščinah, ki jih niti ne znam izgovoriti. Perspektiven mladeč, ki je zašel na stransko pot. Najprej je ponujal zaščito po lokalih, kasneje pa je dejavnost dopolnil s posredovanjem opojnih substanc. Posel mu je hitro zrasel (tako kot trebuh – zato zdaj borilni del posla opravljata opici v tem avtu). Njegovi redni odjemalci so poslovneži, umetniki, politiki in druga golazen, ki sama sebi pravi elita. Zato mu še niso dokončno stopili na prste.

No, dobri in zlobni policaj od prej bi rada nekaj naredila v tej smeri, zato jima niti ne zamerim preveč, da sta mi vzela pol dneva. Čeprav v petek, dan, ko nikdar ne delam in ga že obredno utopim v viskiju. V tem trenutku se mi zdi, da bi naredil vse, da bi lahko potegnil nazaj samo en zračni mehurček. Pravzaprav, če pomislim na ti opici ... Skoraj vse.

Odpre nam Marla, Duletova baba in razlog, da sem v tem trenutku tukaj.

Če prevrtnim hitro nazaj, je bil petek – moj dan. Sedel sem za šankom v Žejnem Joškotu in se briga zase. Za šankom sem sedel, da bi imela Joškova hčerka Mija čim krajšo pot. In ker je od tu lepši razgled na njeno rit. Enkrat mi je dala celo telefonsko, a je nisem nikdar poklical.

ilustracija: Mojca Fo

Vstopil je Debeli Dule, ki sem ga takrat poznal samo na videz. Ali pa sem o njem bral ali slišal po radiu. Bil je v družbi svojih dveh telesnih stražarjev. Za njimi je vstopila Marla ...

Žejni Joško je bil eden od lokalov, ki ga je Dule »varoval«. Se pravi, kasiral lastnikom, da jim ga ni razbil.

Jošku je šlo slabo, utapljal se je v dolgovi in zadnje čase ni plačeval. Duletovim opicam se ni pustil ustrahovati, zato ga je povabil na razgovor.

Sedel sem in z očmi preskakoval z Mijine riti na Marlin odsev v ogledalu za šankom.

Dule je nekaj šepnil nemu od svojih opod, ta pa je nemudoma vstal, se ustavil poleg mene in z vso močjo s pestjo udaril po šanku. Cunami viskija je skoraj preskočil rob mojega kozarca.

Rekli smo ob treh! je zavpil na Mijo, ki jo je streslo po celem telesu. Kje je Joško?!

Pride, je rekla. Vsak čas.

Še enkrat je vžgal po šanku, v tistem pa so se s truščem odprla vrata in v prostor je prigrmel Joško z bejzbolsko palico. Ne da bi razmišljal, je zamahnil proti gorili za šankom, ki si je zaščitil glavo z rokami. V šoku je opazoval svoje polomljene prste, iz oči so se mu ulile solze. Joško se je napotil proti Duletu in z vso silo treščil s kijem po mizi. Duleta je vrglo na rit, druga gorila pa se je postavil v obrambno držo. Marla ni niti trznila z očesom.

Stopil sem Joškotu za hrbet in ga objel, da ni mogel nič.

Bom jaz to uredil, gospodje, sem rekel in ga zvlekel ven.

Pizda, Joško, ne serji!

Spusti me, ubil ga bom! Do grla sem se zadolžil, da mu plačujem. Ne morem več!

Odrinil sem ga do svojega avta.

Sedi noter in ne naredi kake neumnosti. Se bom že jaz pogovoril z Duletom.

Za mojim hrbtom se je odkašljala Marla.

Dule bi rad govoril s tabo.

Pritisk v prsih je vedno močnejši, želja za zrakom pa ne več tako velika. Počasi se privajaš, meja med zavestjo in nezavestjo je vedno tanjša. Ne mudi se ti več dvigniti glave nad gladino.

Pri Duletu sem po tistem dogodku pridobil zaupanje, zato me je »zaposlil«. Seveda za male umazane posle, ki jih nekdo mora opraviti: priprava ponudb za varovanje lokalov, dostava paketov končnim kupcem, zagotavljanje likvidnosti z lomljenjem kosti. V bistvu mi je šlo precej dobro, soliden keš za štiri dni dela na teden – ker petek ... Potem se je viskiju pridružil še en interes. Marla. Hladna kot špricer je znala doseči, kar je želela. Ko se je v nekaj zapičila, je vztrajala. Do konca.

Ko je bil Dule »na službeni poti«, sem nekaj časa skrbel zanjo.

Vozil sem jo k njemu na obisk, prevažal, kamor je želela, in po njegovem naročilu pazil, da so tipi držali tace stran od nje. O mojih potetoviranih tacah ni rekel nič.

Že ko sem jo po drugem obisku v zaporu pripeljal domov, na vprašanje, če sem za en viski ali dva, nisem odgovoril z Ne. Beseda je dala besedo, pijača pa pijačo. Naenkrat je gola plezala po meni, do jutra pa sva že imela načrt, kako zradirati Duleta in spakirati njegov keš. Ja, tudi Marla ni bila z njim iz ljubezni, ampak je bila pri njem zaposlena na področju »... in druge razvedrilne dejavnosti«.

Ko imaš glavo pod vodo toliko časa, začneš v stanju brez zraka uživati. Z eno nogo si že na drugi strani in moraš narediti samo še en korak. Vztrajanje je vedno lažje. Ko se zasliši pridušen pok, prijem gorile popusti. Takoj za tem se slišita še dva skoraj sinhrona poka. Zvrnem se na stran z vedrom vred in voda pljuskne ven – počasi se vracam.

Zgledati mora kot obračun med člani tolpe, je rekla. Duleta nihče ne mara in bil je večkrat za kratek čas v zaporu. Še večkrat pa se je zmazal zaradi zvez in odvetnikov. Sošolec na policiji bi ga rad zašil enkrat za vselej. Če se mu kaj zgodi, bo primer preprosto zaključen. Marla je po malem trosila anonimne prijave, zato se je vsake toliko med transakcijo na lokaciji znašel kup policajev. Sam nikoli nisem čvkal, so pa me vedno zadržali dovolj časa, da so v miru obiskali Duleta.

Prevrtimo naprej – zdaj je bil Dule zunaj, začel me je sumiti, da trosim informacije na policiji in da se nekaj med Marlo in mano dogaja. Zato mi je uredil prevoz k sebi domov, da kako rečeva na temo špicanja policiji in ljubezenskih trikotnikov. In ker z odgovori ni bil zadovoljen (kot sem bil zadovoljen jaz z Marlinim črnim trikotnikom), sem se v njegovi kleti znašel v klasični sceni iz črno-belega filma: dve gorili, stol, vedro mrzle vode in jaz. Kako daleč lahko greva? vpraša ena izmed goril, tisti, ki je na naš spoznavni dan skupil polomljene prste.

Precej daleč, odvrne Dule. Do konca.

Gorili se zarežita.

Hehehe, ju oponašam.

Tisti s celimi prsti me zgrabi in mi namoči glavo v vedro.

Zrak, ki bi rad v pljuča, in voda, ki sili ven, povzročita mešanico hlastanja in izkašljevanja. Nekdo mi odveže roke. Počasi prihajam iz

teme v svetlobo in ni mi jasno, kaj se je zgodilo. Se mi pa zdi, da mi prizor ne bo všeč.

Pred mano negibno leži tip, ki me je namakal. Ne diha.

Počasi se dvignem v sedeči položaj in si manem oči. Drugi leži nekaj metrov stran pri odprtih vratih. Za mojim hrbtom se zvija Marla.

Ne, Marla! Ne mi umret zdaj!

Nasmehne se mi, medtem ko ji iz koticke ustnic curlja kri. Še nikoli ni bila tako lepa. Moli mi košček papirja, na katerem je številka.

Naj koga pokličem?

Odkima.

Šifra ... Duletov sef ... Dule je ...

Potem ugasne. Ni je več. Še zadnjič jo stisnem k sebi in nekaj trenutkov vztrajam v tem položaju, vstanem in se sprehodim do Duletove pisarne.

Debeli Dule leži na tleh v mlaki krvi, kolikor je širok, ogromno ogledalo, ki je skrivalo sef, je razbito na tleh.

Preverim listek, ki mi ga je dala Marla, in vnesem šifro: prihodnost je kljub vsemu svetla ...

Iz žepa potegnem telefon in pokličem sošolca s policije. Vzhičen je in obljubi, da me v preiskavi ne bo omenjal. In da naj pridem naokoli na kako pivo. Odložim in odtipkam še eno številko ...

Joško briše šank in mi pokima v pozdrav. Še preden lahko kar koli rečem, pred mano pristane dvojni viski z ledom.

Joško, petek je bil včeraj, se mu nasmehnem.

Na šank odložim športno torbo in Joško me začudeno pogleda.

Vzamem kozarec in mu pokimam, odpri.

Torbo potegne k sebi in jo odpre. V šoku je. Vprašujoče me pogleda, jaz pa samo zmignem z rameni in odložim prazen kozarec na šank.

Pustim ga samega s polovico Duletovega keša. Zunaj me pri avtu čaka Mija.

Hej, tujec! Sem mislila, da ne boš nikdar poklical!

Nasmehnem se ji in ji odprem sovoznikova vrata. Torbo z drugo polovico denarja vržem na zadnji sedež in ji pokažem, naj sede.

Sedem za volan in ga močno objamem, pomežiknem Miji in obrnem ključ.

Renato Bratkovič

ČOLN, KI ČAKA

Moja prijateljica se je hotela utopiti. Utopiti, da bi lahko v miru legla na trdna tla, globoko pod morsko gladino. Tako je naenkrat skočila iz čolna in izginila v temno morje.

Vendar če se hočeš utopiti, se moraš nekaj časa utapljati. Tu in tam je bilo utapljanje zanj težko in njeno telo ni preneslo toliko popite vode. Zato je vsake toliko ven izpljunila vodo. V izpljunku te sladko-slane vode so bile združene kapljice vseh barv. Vsaka kapljica je pripovedovala svojo zgodbo. Zgodbo brezupja, brezsmiselnosti, nepovezanosti, osamljenosti, zlitja, upora, neizmerne žalosti, nemoči, ljubezni, strasti, svobode, ujetosti, veselja, miru in nemira ...

Zraven utapljajoče se prijateljice sem plavala z vedrom v roki in lovila njene sladko-slane izpljunke. Vendar je ulovljeno postajalo vedno težje. Vedro nikoli ni bilo docela polno, a bilo je težko. Včasih sem za lažje lovljenje in nošenje vedra plavala v obroču, ki me je držal nad morsko gladino. Obroč je bil prepleten z belo barvo, na njem sta domovala majhen bel pajek in bel dihur s črno črto.

Vedno ko se je prijateljica prikazala nad morsko gladino, je bila

sive barve. Ni bila ne črna in ne bela. Bila je siva. Hotela se je spustiti in pristati na trdnih morskih tleh, trmasto je hotela dno oceana. Bolj ko se je spuščala v temne globine bivanja in trepetala za tlemi, da bi končno našla mir, bolj je tonila še globlje, tal pa ni bilo na spregled.

Okoli nje nas je bilo tako vedno več. Pojavili sta se še dve osebi z vedri in tako smo krožile okrog prijateljice in izmenjale lovile izpljunke te sladko-slane vode, upajoč, da bo počasi vso to črno vodo izpljunila iz telesa in priplavala do bližnjega čolna.

Konec koncev smo vse prišle iz istega čolna, ki nas je še vedno vztrajno čakal v bližini. Bil je zasidran. Sidru čolna se ni bilo treba dotakniti morskih tal. Sidro, ki ga je stkal duh časa generacije Y iz vezi prijateljstva, je bilo tam in omogočalo, da naš čoln stoji na nemirni morski gladini in nas čaka. Čaka, da se spet vse usedemo tja, primemo za vesla in plovemo s tokom sladko-slane vode.

Lara

TOLIKO LEPIH STVARI JE

030
KRALJI
ULICE

Veliko je lepih stvari na svetu, v življenju, ljudeh, ogromno prijetnih trenutkov, osrečujočih srečanj, narave, lepote, plemenitosti, modrosti v meni samem.

Skoraj vse življenje me spremlja občutek nedosegljivega, odtujenega, nedosežnega.

Vsakdo potrebuje varnost. Še posebno majhen otrok.

Groza, ki me je stisnila in zamrznila, da sem otrpnil, me je ločila in s tem osamila že v zgodnjem otroštvu.

Groza z grožnjo meni z umorom mene, ko sem imel tri leta.

Grožnja moje lastne matere, da me umori. Kar tako. Za šalo.

Groza, ki sem jo že v naslednjem trenutku potisnil v podzavest.

Groza, da me lastna mati, ki se je v trenutku spremenila v pošast, kar tako za šalo, umori doma, ko sva bila sama.

Lepe sanje mladostnika o lepi deklici, s katero bi se ljubila.

Nikoli uresničene. Kljub mojim neštetim zaljubljenostim, enostranskim, brez glasu. Kajti moral sem biti neslišen in neviden, da bi ne bil umorjen.

Brez glasu kot mutast.

Le kako bi brez glasu lahko povedal, kaj čutim?

Neslišen in neviden nisem bil umorjen, zasmehovali so me in se norčevali iz mene. Tiščal sem zobe skupaj molče trpeč.

Mladost je minila v brezplodnem upanju, ki ga nisem niti mogel niti znal uresničiti.

Mladost, ki je ni bilo.

Upanje je izzvenelo v prazno, minilo je.

Nekaj, kdove kaj, me je vendarle držalo pri življenju v obupu.

Ubijal sem se počasi.

Tehtnice nisem mogel prevesiti na drugo stran.

Minilo je mnogo tistega, česar nikoli ni bilo. Čas je mineval.

In čas prihaja.

Ne samo da pišem. Tudi da govorim.

Da se izražam.

Ogromno tega je.

Kar prihaja po vseh teh letih.

Po vseh udarcih in bolečinah. Po vseh zaničevanjih in trpljenju.

Po vseh žalitvah in žalosti.

Čas za kaj?

Čas za čuječnost, čas za poravnavo, čas za spremembo.

Čas za ljubezen. Čas, da sem ljubljen. Čas usklajevanja mojih misli z mojimi hrepenenji.

Čas novega izziva, ki ga sprejemam.

Čas zrelosti in modrosti.

Vse moje življenje in trpljenje je bilo priprava na to.

Kljub vsemu.

Ni me mogoče ubiti, niti sam se nisem mogel.

In zato živim, začenjam živeti.

Sart

foto: Aleksander Petric

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK

foto: Miloš Stojić

foto: Miloš Stojić

foto: Miloš Stojić

foto: Miloš Stojić

SREČANJE S SVOJO DRUŽINO

032
KRALJI
ULICE

Z zgodbo z naslovom Srečanje s svojo družino želim na ta način deliti občutke sreče in radosti, ki so me prevevali, tedaj ko sem bil še aktivni brezdomec, brez družine, za katero nisem vedel, kje je. Po 14 letih sem zopet imel priliko, da spregovorim s svojim sinom, ki je med tem časom kajpada zrasel v moža, takrat ko je prišlo do ločitve, pa je bil še otrok, komaj star 7 let. V tem času se je marsikaj spremenilo, predvsem to, da sem po nastanku društva Kralji ulice deloval kot aktivni član na različnih področjih. Tako denimo sem mnogokrat dajal različne intervjuje za razne medijske hiše in naneslo je, da je moj sin med nekim delom gledal posnetek TV-oddaje, v kateri sem nastopal kot sogovornik. To je bilo na torek 13. 1. 2009. Pozanimal se je, kje je to društvo, in tako je prišlo do kontakta z menoj po 14 letih tako imenovane samote in srečnega trenutka srečanja z njim. Takrat smo imeli ravnokar vajo za gledališko predstavo, ki smo jo odigrali kasneje, v zaporih v Koprju. S sinom sva se dogovorila za srečanje. Srečanje z njim je bilo nepopisno, ne da se povedati z besedami, kajti še vedno trdim, da če imaš nekoga rad, če imaš rad, kar je tvoje in ti je bilo odvzeto na silo, se boš boril, da dobiš tisto nazaj. Druga možnost je, da propadeš, da padeš kot gnilo jabolko z jablane. S sinom sva se pogovarjala, kako živita z mamo (z mojo ženo), povedal sem mu, kako živim jaz, in prišla sva do zaključka, da takšno življenje ne pelje nikamor. Treba je nekaj napraviti, da bo boljše nam vsem. Tako se je zgodilo, da sem kasneje večkrat obiskal mojo ženo v kraju, ki je bil, milo rečeno, Bogu za

hrbtom. Nobene prave povezave s svetom, tudi infrastruktura je bila v slabem stanju. Živela je v majhni hiški z nekaj vrta in sadovnjaka, ki ga sama ni mogla upravljati zaradi slabega zdravja in drugih problemov. Dogovorili smo se, da se iz Ljubljane kot nekdanji brezdomec priselim k njej ter da skupaj zaživimo kot neka skromna družina. Moje sodelovanje z društvom se je kajpada nadaljevalo, vendar le tako, da sem preko elektronske pošte pošiljal svoje prispevke za objavo v časopisu Kralji ulice. Kot rečeno smo živeli skromno, toda ljubeče življenje, med tem časom je sin začel študirati računalništvo in informatiko, postal je računalniški programer, zdravstveno stanje moje žene pa se je slabšalo. Zato smo se odločili, da se bova preselila nazaj v Ljubljano, seveda pod pogojem, da dobiva primerno stanovanje. S pomočjo društva Kralji ulice in njihovih sodelavcev in sodelavk sva ga tudi dobila in za povrh še vnučka, vse v mesecu decembru 2015. Nauk te zgodbe govori, da kljub temu da se človek znajde na razpotju, celo na tleh, je vendarle pametno, da namesto da propade ali uniči samega sebe ali morda druge, da človek ima neko vero in upanje. Seveda pa tudi, da se trudi. Na koncu zmaga in se pobere ter živi kolikor toliko povprečno življenje. V življenju so prisotni vzponi in padci, toda človek ne sme nikoli obupati, ali kot sem že enkrat zapisal v aforizmu: Ne mecite me v koruzo, saj nisem puška!

Gregor B. Hann

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Razstava slik: 3-delne slike – Samo Perpar
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca,
Zaloška c. 61, LJ
KDAJ: 1. 8. - 15. 9.

KAJ: Razstava fotografij – Lana Štrtak
KJE: Knjižnica Glinškova ploščad,
Glinškova ploščad 11 a, LJ
KDAJ: 2. 8. - 29. 9.

KAJ: Tri barve – Barbara Kaiser
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc,
Tržaška 47 a, LJ
KDAJ: 29. 8. - 30. 9.

Razno

KAJ: Poletni aranžmaji – dr. Sabina Šegula (Predstavljene bodo različne tehnike izdelovanja šopkov.)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča,
Kersnikova 2, 3. nadstropje, LJ
KDAJ: 31. 8. ob 18.00

Prireditelji, vabljeni k objavlanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

ilustracija: Damjan Puhar

VEM

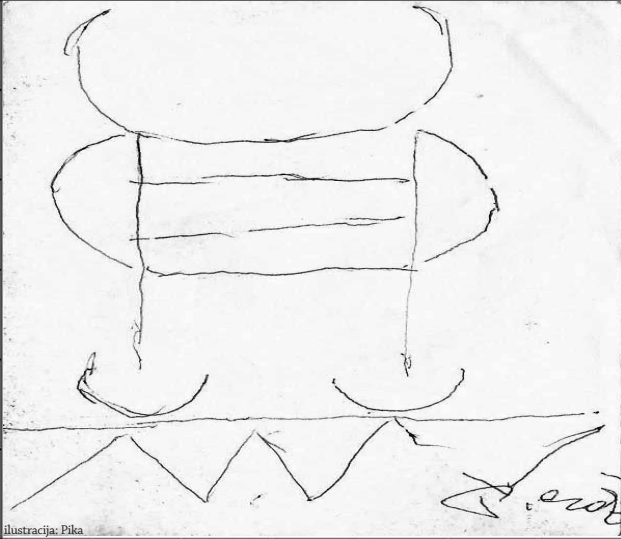
**ZAGOTOVO VEM, DA NI BOGA,
SICER BI MI PRIŠEL NAPROTI,
TAKRAT SEM JOKALA, PROSILA GLASNO,
A NJEGA NI BILO.**

**ZAGOTOVO VEM, DA ROŽE CVETO,
TAM DALEČ MED BELIMI KRIŽI,
OTROŠKI OBRAZKI CVETIJO V NEBO,
ROŽNIM POPKOM POJO.**

**NE MOREM DRUGAČE, VERJAMEM LE TO,
KAR VETER MI NAROČA,
NAJ ROŽAM PRILIVAM, JIH BOŽAM MEHKO,
USPAVANKO POJEM V SLOVO.**

**ZAGOTOVO VEM, DA NI BOGA,
SICER BI MI PRIŠEL NAPROTI,
TAKRAT SEM KRIČALA, RJOVELA V NEBO,
A NJEGA NI BILO.**

KATARINA KALABA

SESTAVIL JOŽE PETELIN	MORSKA OŽINA MED EVROPO IN AZIJO	SESTRA ANTIGONE V GRŠKI MITOLOGIJI (iz: MESINA)	PTIČ PEVEC (iz: DRSTAN)	NAŠ SKLA- DATELJ (GOJMIJ)	VRSTA GLASBE (2 BESEDI)	LETOVIŠČE V BOKI KOTORSKI	PRILJUBLJE- NA IGRA S KARTAMI							
PECIVO IZ JAJC, SLADKORJA IN MOKE														
PRIPRAVA NA JAHALNIH ŠKORNJIH														
SLOVENSKI SLIKAR IN ODLIČEN ILUSTRATOR (HINKO)														
NALIVNO PERO (PO- GOVORNO)														
ŽENSKI OSEBNI ZAIMEK				PREPROSTO OROŽJE PRIPO- MOČKI ZA DELO				ilustracija: Pika						
EDEN OD ŽLAHTNIH PLINOV						PLJAČA ZA MRZLE DNI	POSTOPNO PRENEHANJE DELOVANJA	KRAJ V HRVAŠKEM PRIMORJU	GLAVNO MESTO TURČIJE	GOROVJE V SRBIJI MED MORAVO IN TIMOKOM	OKRAJŠAVA ZA SREDNJI	KANON	ŽELEZNIŠKA KOMP- ZICIJA	ZELENICA V PUŠČAVI
KRIŽANKE OSVEŽIJO ZNANJE.	PRIZA- DEVNOST, VESTNOST	ŠPORTNO OBLA- ČILO	PRERAČUN- LJIVOST ZORANA ZEMLJA											
OSTER NADZOR (2 BESEDI)														
TATICA											MEHIŠKI PESNIK (OCTAVIO) IVO ANDRIČ			
IME IGRALCA BAŠIČA						POKRAJINA V SENEGALU IGRALEC FLYNN						ZLOG V BESEDI PIKADO		
ZAČETNICI PISATELJA NOVAKA			KRAJŠA RAZPRAVA ENOTA ZA ZRAČNI TLAK				ŽELEZOV OKSID RIMSKI PESNIK OVID					POSEST V SREDNJEM VEKU	LJUDSKO IME ZA ŠTORKLJO	KRIŽANKE SO ANTI- SKLEROTIK.
SUKANEC				KMEČKO ORODJE 25. IN 13. ČRKA						DOLGA DOBA, VEK	FRANCE ŠTRUKELJ HITER TEK			NORVEŠKA POP SKUPINA; TUDI MEDMET
ARZENAL									ŠPANSKA TOVARNA MOTOCIKLOV TONE PAVČEK					
LJUDSKO IME ZA SKRIL					VAS NAD ŽELEZ- NIKI (DVE BESEDI)									
KATRAN				STE JO REŠILI DO KONCA?	LEOPAR- DOVA SAMICA									

setavil: Jože Petelin

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Franciča Meseno spoznanje, DVD-trojček ter zgoščenko Ulični žvrgoljivosti Kraljev ulice.

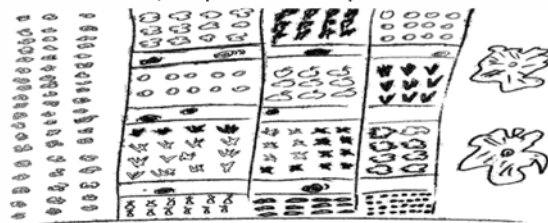
Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Silva Štern iz Hoč, Zdenka Partl iz Cerknice, Zoja Lovrenčec iz Postojne, Bojan Kovačič iz Škofij in Jože Gros iz Višnje Gore.

MEHKA LOPATA / DELOVNO UTAPLJANJE

V Velenju ob železnici stoji Hiša. Pišemo jo z veliko začetnico, ker nam nudi DOM.

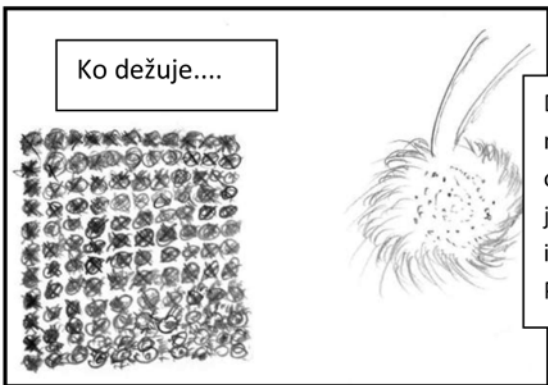

Na vrtu smo uredili gredice, posadili zelenjavo, sedaj pa pridno zalivamo, plejemo in čakamo na rezultate. Vsega, kar pridelamo, ne porabimo le zase, ampak radi tudi podarimo.

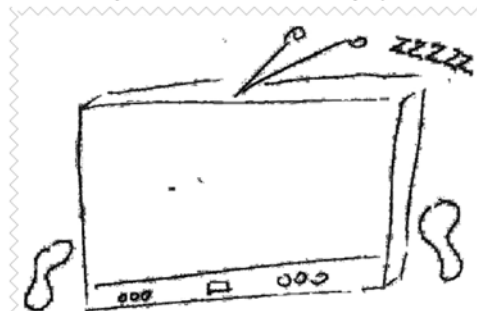
Čistimo okol in okol in okol hiške...a še kr ni konc??

Ko dežuje....

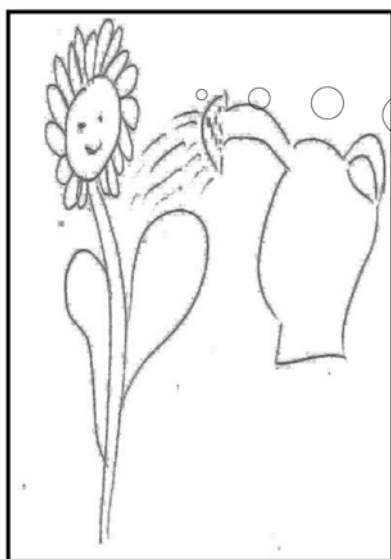

Da en sam cof ne bo osamljen, smo jih naredili več in združili v ... PODRITNIK!

Ko imamo čas, se družimo tudi pred televizijo. Ko delamo, televizija počiva.

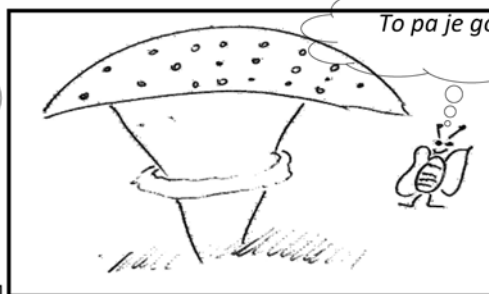

V Hiši me vsak dan stuširajo...brez šampona.

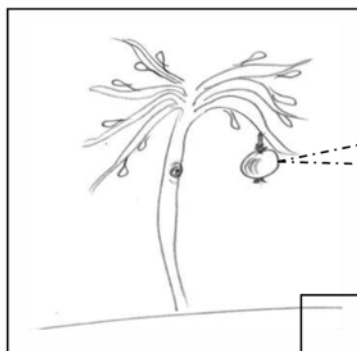

Nasadili smo tudi rože, imamo botanični vrt in različne dekoracije.

To pa je goba!

Če bom še dolgo čakala na Adama in Evo, bom zgnila.

Naš ponos je tudi sadovnjak. Pridno obrezujemo veje in čakamo na dobro sadje.

